

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

44. ÅRGANG

NUMMER 4

OKTOBER 1966

Vi offentliggør

- hans erindringer side 78

VI SES TIL BAL PÅ HERLUFSHOLM

DEN 19. NOVEMBER 1966

- se nærmere side 62

Herlovianersamfundets bestyrelsesmedlemmer og embedsmænd m. v.

Flemming Tolstrup ('24), formand, Strandvej 132, Hellerup. HE 4898.

Poul Boas Bang (IV'22), næstformand, Hartmannsvej 9 A, Hellerup. HE 5677.

Jørgen Damgaard ('34), kasserer, Købmagergade 55, København K. CE 1830.

Ernst Schaumburg-Müller ('29), Tårnbæk Strandvej 113, Klampenborg. OM: Bellevue 780 A.

Per Seidenfaden (R'31), Norgesmindevej 11, Hellerup. HE 2868.

Klaus Aarup ('51), c/o Knud Lindberg A/S, Islevdalvej 200, Rødovre. (01) 94 38 00.

Eivind Sveinbjørnsson ('65), sekretær, Egedal pr. Kokkedal. (01) 86 00 80.

Børge Dan ('16), revisor, Wienerbyen 8, Virum. (01) 84 62 90.

Niels Faaborg Ottosen ('31), suppleant for revisor, Abildgårdsvej 24, Virum. (01) 84 86 97.

Otto Irminger Kaarsberg ('12), decisor, Strandvej 61, København Ø. RY 2242.

Leif Berg ('19), suppleant for decisor, Overgaden oven Vandet 52, København K. SU 7059.

Viggo Loft ('03), Herlovianersamfundets arkiv, Kronprinsessegade 18, København K. CE 3093.

Flytninger meldes til postkontoret i fraflytningsbyen (flytninger til og fra udlandet dog til Damgaard).

Medlemslisten

afventes med lige stor interesse af bladets redaktører og af dets læsere.

I ventetiden: ta' en DELFOI!

Husk Herlovianerfrokosterne

den første tirsdag i hver måned
kl. 12 på Grand café, Kgs. Nytorv

ATTER BAL FOR GAMLE DIPLE

Successen fra de to foregående baller på Herlufsholm gentages i år.

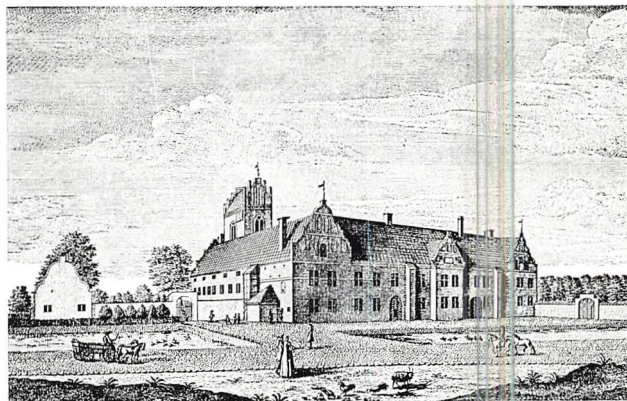
Takket være skolens aldrig svigtende imødekommenhed har HERLOVIANERSAMFUNDETs bestyrelse igen i år fået mulighed for at lade Herlufsholm være rammen om efterårets begivenhed for gamle herlovianere med damer.

Ballet finder i år sted lørdag den 19. september kl. 1900. Pris pr. deltager kr. 55,-, dimittender af årgangene '59-'66 dog kun kr. 30,-. Påklædning: smoking eller mørkt tøj.

Bindende tilmelding ved indbetaling af gebyret — pr. check eller ved indbetaling på postkonto nr. 7 94 90 — til Jørgen Damgaard ('34), Købmagergade 55, Kbh. K., senest fredag den 4. november.

P.S.: Det tilrådes at bestille evt. hotelværelse i Næstved snarest.

KØB HERLOVIANER - JULEKORT - og støt Herlufsholm-fonden

I 1964 lod Herlufsholm-Fonden fremstille et sæt julekort med motiver fra gamle stik af skolen; et af motiverne (taget fra »Den danske Vitruvius«) ses hosstående i formindsket gengivelse. Kortene er dobbelte i format 15×10,5 cm og med tilhørende kuverter. Der er endnu et restparti af kortene tilbage hos bandleren, som leverer dem portofrit mod betaling af 4 kr. pr. bundt à 6 (forskellige) kort. Pengene kan sendes til postkonto nr. 4 39 92, Georg Christensen, Næstved. Overskuddet tilfalder ubeskåret Herlufsholm-Fonden.

P.S.: Kortene er absolut fri for sne og glimmer og kan således udmærket anvendes også til andet end julebrevskrivning!

CHR. RAHBEK

aut. forhandler
General Motors

Tlf.: Næstved (03) 72 15 20 (03) 695 Haslev 874

H. H. Rahbek ('47)

SPAREKASSEN

for Næstved
og Omegn

Herlovianerknapper i guld (14 karat) og sølv

Vesteknapper ..... pr. stk. kr. 50,00
Manchetknapper ..... pr. sæt kr. 200,00
Sølvmanchetknapper (som de »store«
herlovianerknapper) ..... pr. sæt kr. 66,00

JOH. H. PAULSEN, *Guldsmed*

GL. MØNT 1, KBH. K. — TELEF. CE 5913 — CE 11.113

GEORG CHRISTENSENS BOGHANDEL

AXELTORVET 10
TELF. (03) 72 20 24 & (03) 72 00 04 NÆSTVED

LEVERANDØR TIL HERLUFSHOLM KOSTSKOLE

Dansk Stoker & Varmekedel Komp. A/S

Landgreven 4 . København K . Minerva 270

Tegn Deres forsikringer hos:

Chr. Rasch

C. C. Burmeister ('43)
Malmøgade 5, Kbh. Ø.
Telf.: *TR 6404

Vi tegner alle arter forsikringer — og vi er specialister i
brand-, automobil-, heste- og kreatur- samt fjernsynsforsikring

TORBEN V. KLEIN (R' 35)

Intern transportmateriale
Lager- og fabriksrationalisering

HOLBERGSGADE 26, K. - BY. 5058

Brdr. Schur A/S

HESTEMØLLESTRÆDE 6

K

HERLUFSHOLM DEN 27. AUGUST 1966:

BIRGITTINERNE'S FØRSTE FUGLESKYDNING

Mange gamle dipole nød i strålende sol efterårets festlige Herlufsholmbegivenheder

Den jubilæumstræthed, der åbenbart prægede sidste års fugleskydning, har nu fortaget sig. Fra nær og fjern var gamle Herlovianere af alle årgange stævnet til skolen; lad det være usagt, om det gode vejr eller muligheden for at stifte nærmere bekendtskab med skolens nye klientel — pigerne — har været medvirkende til at få de gamle dipole til at flokkes både på pladsen og til chokoladen. Der var i hvert fald mange. Blandt mange andre sås hele to jubilargrupper, nemlig årgang '41 og årgang '26, sidstnævnte ledsaget af HERLOVIANERENS allestedsnærværende personaliaredaktør, Borelli-Møller.

Automobilbrand og fodboldkamp

Fugleskydningen var ikke dagens eneste begivenhed: en gammel dipole satte uventet kolorit på den ellers nogenlunde rolige middagsstund ved at fremføre sig i en »Jaguar«, som brød i brand. Mange dipole gav afkald på middagsmaden for at overvære den vellykkede slukningsindsats.

Efter middagsbordet afvikledes den traditionelle fodboldkamp mellem nuværende og gamle Herlovianere. Trods godt spil fra »de nuværendes« side lykkedes det »de gamle« at vinde sejr med 2-1. For skolen scorede Laurits Lydehøj Hansen (II g), medens Sveinbjørnsson ('65) og Ole Hansen ('64) hentede hver deres halvdel af sejren hjem.

Ny uniform

Som nævnt i HERLOVIANEREN nr. 3/1966 har skolen besluttet at ville gennemføre en fornyelse af uniformsreglementet. Da man selvsagt ikke har forlangt, at brugbare beklædningsgenstande skal kasseres, kunne man i år se »gamle« og »nye« uniformsgenstande i flæng. Når bortses fra pigeuniformen (hvorom senere skal berettes) var den mest iøjnefaldende nyskabelse de nye slips. Disse findes i to versioner, Trolle- og Gøyeslips. Slipsene er mørkeblå, med henholdsvis én rød trolde og tre hvide ibskaller ivævet. Skolens økonomiinspektør, *Lundgren Beck*, som HERLOVIANERENS udsendte medarbejdere fangede midt i dagens hektiske travlhed, oplyste, at de to nye slips — og det »gamle«, blå/grå stribede slips — indtil videre kan anvendes efter den enkelte dipels forgodtbefindende til dagligt brug; til gala skal som hidtil bæres sort butterfly. *Lundgren Beck* oplyste videre, at skolens nye dagelever — af begge køn — er frit stillet med hensyn til anvendelse af uniform. Sammenblanding af uniformsgenstande og civil påklædning er dog naturligvis utilstedelig. Diplenes interesse for uniformen havde vist sig stor, næsten alle benytter den.

De hidtil anvendte skjorter skal efterhånden afløses af en mere tidssvarende blågrå, ensfarvet skjorte med påsyet

Økonomiinspektør S. Lundgren Beck.

brystlomme (og naturligvis gøyeskjold). Blazerskjoldene har fået en lidt ændret udformning — og »cowboybukser« er blevet tilladt anvendt til »legebrug«. Samtlige nye uniformseffekter kan ses og købes hos uniformsskræder Haagensen, hvis annonce findes på side 66.

Birgittinerne

Efter chokolademarchen (ved hvilken man bemærkede, at kagefadene under frembæringen var emballeret i plastomslag !?) traf HERLOVIANERENS redaktører på spladsen tre af de 15 Birgittinere, der ved skoleårets begyndelse blev optaget i I g. Som det vel måtte kunne ventes efter kun 14 dages skolegang, var de tre repræsentanter for det svage køn ikke meget for at udtale sig alt for kategorisk om deres tilværelse på Herlufsholm — men de var enige om, at det var noget ganske ander end at gå i skole i Fensmark eller Lille Næstved, fra hvilke fortræffelige stæder samtlige 15 er rekrutteret. *Jytte Lorentzen* (I gs) fortalte, at Birgittinerne endnu ikke havde haft lejlighed til at stifte bekendtskab med kostdiplenes tilværelse udenfor skoletiden — og hun begrundede det til ikke ringe overraskelse med, at der jo var så meget at læse. Ihukommende de tidligere så almindeligt forekommende tilfælde

af mangelfuld flid blandt skolens diiple bad vi om en udbygning, og fik af *Annelise Jensen* (Igm) spontant den forklaring, at piger er mere samvittighedsfulde end drenge. Så véd vi det!

Merete Hansen (I gs), der benyttede fridagen til at gå i »civilt tøj«, fortalte, at Birgittinerne var blevet bedre modtaget af kostdiplene end ventet. Ridderligheden fornægter sig således ikke, selv om det (endnu?) er således, at Biagittinere og Herlovianere på klasserne ikke deler pult.

Pigerne var samstemmende tilfredse med uniformen: blåt cardigansæt, blå rullekravesweater eller gråblå skjortebluse, grå lægget nederdel og blå blazer med gøyeskjold. Til vinter suppleret med en mørkeblå duffelcoat.

En ikke uvæsentlig del af kostdiplenes liv har de 15 Brigittinere og Herlovianere på klasserne ikke deler pult. mulighed for at lære at kende: maden. De trange pladsforhold forbyder, at dagdiplene deltager i middagsspisningen — de medbragte madpakker må i stedet indtages på lal. Mauseen er i øvrigt blevet afkortet til 40 minutter, således at skolegangen nu slutter allerede kl. 1410.

Heis' kommentar

Rektor *Kierkegaard* erklærede sig godt tilfreds med den nye tingenes tilstand. Som det tidligere har været nævnt, har det i de senere år ikke været muligt at få et tilstrækkeligt antal kvalificerede ansøgere til skolen; åbningen af nye gymnasier i de »skolefattige« dele af Danmark havde umiddelbart givet sig udslag i nedgangen i antallet af aspiranter fra bl. a. store dele af Jylland. Det var Heis' indtryk, at skolen havde handlet rigtigt ved at åbne adgang for optagelse af dagelever — og det var hans indtryk, at kostdiplene havde taget endog særdeles pænt imod de nye dagdiiple.

I anledning af, at Heis er blevet citeret for et ønske om oprettelse af en pigekostafdeling på skolen bad vi om en kommentar. Heis udtalte, at det efter hans opfattelse må være helt klart, at der nu — hvor det er sædvanligt, at piger får en gymnasieuddannelse — er behov også for pigekostskoler; ikke mindst blandt de mange udlandsdanskere, der sender deres sønner på kostskole i Danmark, er der interesse for noget sådant. Problemet er imidlertid, om man bør drive skoler med kostafdelinger for både piger og drenge. Og dette problem er der for Herlufsholms ved-

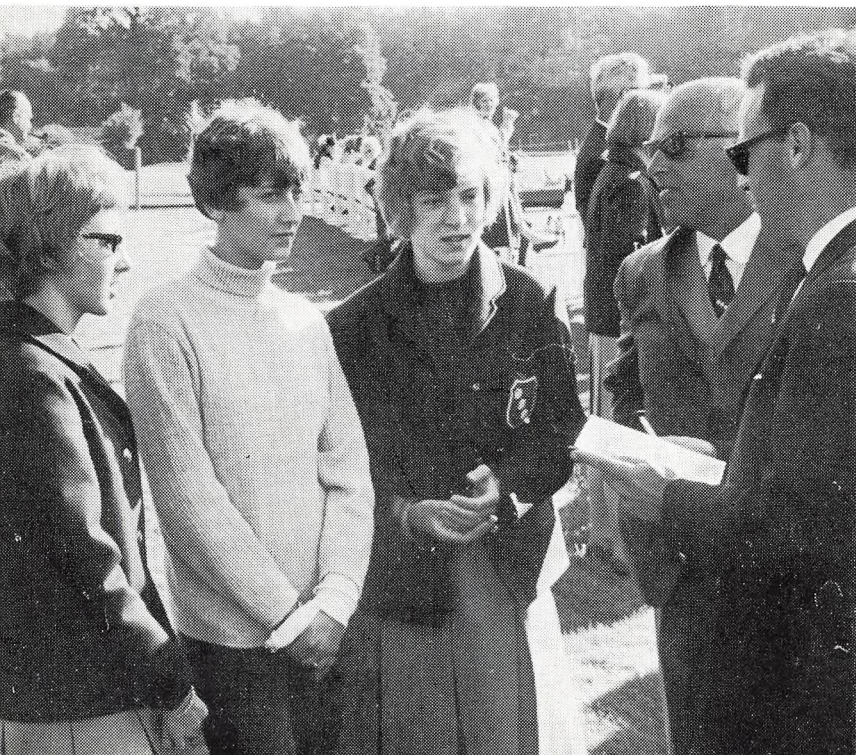
(Fortsættes side 72)

Herover: Heis kommenterer den nye tingenes tilstand.

Forneden til venstre: Disciplene *Jytte Lorentzen*, *Merete Hansen* og *Annelise Jensen* — samt redaktionen

Forneden til højre: To andre Birgittinere: *Liselotte Hansen* og *Lisbeth Levinsen*, sidstnævnte datter af Vuens sovesalsbører, lektor L.

- også alle Gammelherlovianere bør bære de nye skoleslips:

Gøyeslips . . . . . kr. 19,50

Trolleslips . . . . . kr. 19,50

- og enkelte af de »gamle slips« . . kr. 16,50

- vi har også blazerskjold (ny og smukkere udførelse kr. 34,50

Portofri forsendelse overalt

HAAGENSEN

Eneforhandler af herlovianske uniformseffekter

Ringstedgade 2 A, Næstved
Telefon (03) 72 03 90 og (03) 72 43 90
Postkonto 5 04 84

Bygningsartikler . Gips . Terrazzo . Stenmel . Væg- og Gulvliser

A/S Knud Gottlieb ('20)

Etableret 1902

Rådhuspladsen 4, København V.
Telefon: *12 73 83

DISKONTOBANKEN A/S

NÆSTVED

Brøndboring

udføres af

K. B. Larsen ('17)
Civilingeniør

Frederiksgårds Alle 4
Fasan 1072

Schaumburg-Müller & Co. A/S

BRÆNDSEL OG BRÆNDELSOLIER
AF ENHVER ART LEVERES OVERALT

TLF. BELLEVUE *780
TÅRBÆK STRANDVEJ 113
KLAM-ENBORG

ERNST SCHAUMBURG-MÜLLER
('29)

Når fugleskydningsrabalderet er døet hen, begynder en masse dipole at få folder i panden og ser ofte eftertænksomme ud! Komediens spøger allerede bag foldede II g-pander, elevrådet skal vælges, første nummer af FORUM (se annoncen side 77) laves, KG og filmklub skal tilrettelægge programmet, få det trykt og uddelt — kun skakklubben ta'r det med ro.

Og det gælder om at få så mange (betalende) medlemmer som muligt til alt muligt. De nye elever er altid gode ofre — i deres angst for at være udenfor eller blive uvenner med nogen falder de let for: »Du skal vel også være medlem — det går over hovedregnskabet?« fremført venligt, men med en antydning af trussel. Det er dog en forudsætning, er der ikke er erfarne dipole i nærheden.

Årets kup i den retning gjorde som sædvanlig KG (= Konservative Gymnasiaster, red. anm.), idet en ud-sending opsøgte dagdiplene (= daplene?) i mausen, mens de spiste deres medbragte mad på lal, og det lykkedes ham at shanghaie næsten hele flokken, afskåret, som den var, fra advarende kammerater. (A propos spisningen: det har undret dagdiplene, at skolen ikke har tilbudt at gi' den kvarte liter mælk, som hver mand får og nu selv må betale. Det er normalt andre steder og ville være en billig gestus overfor dagdiplene).

Men trods majoriteten af 'gamle' skeptiske, traditions-hæmmede dipole i modsætning til de letforførte nye, kan der spores en voksende interesse for og medleven i fælles foretagender. Og så er det udmærket med en 'medfødt' kritisk sans — den er bare ikke altid saglig.

pR.

Ved den årlige atletikmatch mellem gymnasier i Syd-sjælland og på Lolland-Falster vandt Herlufsholm en overlegen sejr, og på baggrund af disse resultater blev gruppe III (de 16-årige) udtaget til at kæmpe om danmarksmesterskabet for gymnasieskoler. Stævnet foregik i Odense lørdag den 24. september. Vi ankom fredag eftermiddag og blev indkvarteret privat hos elever fra Sct. Knuds gymnasium.

Tidligt lørdag morgen gik det løs. Vi ankom i spredt orden til stadion, og efter en kort velkomsttale gik vi til øvelserne. Vi var før stævnet blevet »seedet« som nr. 8 af 12 deltagende skoler, så ingen nærrede store forventninger om en topplacering. Allerede første øvelse (længdespring) gav dog en overraskelse; vi blev nr. 2. I kuglestød, som vi anså for vor dårligste disciplin, fulgte vi successen fra længdespring om ved at blive nr. 3. 80 m løb sikrede

os en 3.-4. plads, og her løb vores to hurtigste for sjette gang i træk samme tid på en 5. plads. På dette tidspunkt blev det meddelt, at vi førte med 30½ points mod Sorø 25½. I spydkast gik det fint; vi klarede igen en 3.-4. plads hjem. Højdespring gav os en 5. plads, skønt vores førstemand kun fik en syvendeplass individuelt. På nuværende tidspunkt kendte ingen placeringen i toppen — stafetløbet kunne blive afgørende. Vi løb ikke stærkt, og skifterne var dårlige, hvilket resulterede i en sidste plads. Men! Tre diskvalificeredes, og det reddede os. På trods af, at vi ingen førstepladser fik, og at ingen nåede sit bedste resultat, vandt vi danmarksmesterskabet for gymnasiaster på 16 år med 52½ points. Sorø fulgte efter med 49, og Th. Langs skole fra Silkeborg blev tredie. Den mindste skole vandt, og de tre første var alle kostskoler. Fint klart!

OAR.

RETNINGSLINIER FOR GAMMELHERLOVIANERES BESØG PÅ SKOLEN EFTERLYSES

Følgende hændelse indtraf i første uge af august 1966:

3 Gammelherlovianere (brødre), der tilsammen har tilbragt 15 år på Herlufsholm, foranstaltede en udflugt, dels for at gense stedet og dels for at forevise den enes amerikanske kone det sted, hvor hendes mand havde gået i skole. — Ganske vist var det i sommerferien, men der var dog åbent de fleste steder, og da de tre brødre ikke mente sig helt »uvedkommende«, besø man, hvad man kunne skaffe sig adgang til, idet det ikke var muligt at finde et eneste menneske med en »hovednøgle« eller et sted, hvor man kunne legitimere sig. Det gik uden vanskelighed i kirken og spisesalen samt museumsbygningen, men da man nåede til skolebygningen og faldt i staver foran komediebillederne, kom pludselig en gæve frem på arenaen, indtog en truende stilling med spand og gulvskrubbe og spurgte om d'herrer ikke kunne læse skiltet. Således provokeret forsøgte den ene af brødrene overfor den fremfusende gæve at identificere sig med en person på komediebilledet, forestillende ham selv, men til ingen nytte, og de tre måtte — noget slukørede — tage flugten efter at de på behørig vis havde præsenteret sig, dog ikke med eksamensbevis.

Er man uvedkommende, skal man have legitimationskort eller forud indhente tilladelse for at gå turen rundt? Er slipset — det nye — tilstrækkelig dokumentation?

Der er ingen tvivl om, at tilfældet er enestående, men de tre brødre tør næppe komme igen. Den ene rejste den 8. august tilbage til USA med sin kone, til hvis ære hele turen var planlagt.

Red.

REKTOR POUL KIERKEGAARDS TALE VED DIMISSIONEN 1966:

Den indre tilfredsstillelse ved at gøre sin pligt i hverdagen

Blandt de mange gamle herlovianere, som i fjor besøgte deres gamle skole i anledning af 400 års jubilæet, var bankier *Hans Christian Sonne* ('09) fra New York — en af de herlovianere, som for alvor er internationalt kendt. For nogle dage siden fyldte bankier Sonne 75 år og derved kom jeg til at tænke på den lille tale, han holdt efter at Forstanderen den 23. maj i fjor afslørede relieffet af Sonne på Museumsbygningens ene gavl.

Bankier Sonne talte om det almene menneskelige ønske at blive husket i fremtiden og nævnedes som en betingelse herfor, at man gjorde sin pligt i hverdagen. Han gav udtryk for den tro, at hvis vi gør vor pligt i hverdagen, får vi sikkert evne og lejlighed til at leve et indholdsrigt liv og samtidig at gøre noget for vore medmennesker og for vort land på en måde, der vil give os en indre tilfredsstillelse, uanset om vore handlinger er kendt af udenforstående.

Jeg fremhæver og gentager Sonnes ord om indre tilfredsstillelse, uanset om vore handlinger er kendt af udenforstående. Sonne er selv blevet en kendt mand. Han har ved sin dygtighed gjort karriere og opnået en social position ud over det almindelige. Men det, som Sonne talte om og lagde vægt på, var ikke karriere og social position, men derimod den indre tilfredsstillelse, man får ved at gøre sin pligt i hverdagen. Vi er ikke alle udstyret med lige gode evner, men vi har alle muligheder for at opnå den indre tilfredsstillelse, Sonne talte om. Jeg har i dag valgt at fremdrage den gamle herlovianer Hans Chr. Sonnes ord for jer unge, men studenterne vil vide, at jeg lige så godt kunne have taget Sokrates' ord i forsvarstalen kapitel 17 som udgangspunkt. Den erfaring og livsvisdom, der her kommer til orde, er nøjagtig den samme, som Sonne gav udtryk for.

Hvad vil det så sige at gøre sin pligt i hverdagen på tilfredsstillende måde? Sonne nævnte som en erfaring både fra skoletiden og fra sit senere liv, at hvis man præsterer 100 procent af det arbejdskrav, der stilles til en, regnes det for udmærket, og man kan klare sig med mindre. Men læg mærke til fortsættelsen. Hvis man kun præsterer 90 procent af det påkrævede, taber man i omdømme og risikerer at tabe endnu mere. Hvis man derimod yder f. eks. 2 procent mere end det, der ventes eller forlanges, bliver man ofte karakteriseret som et fremragende individ.

Forskellen mellem det yderst tilfredsstillende og det dårlige er efter regnestykke 10-12 procent. Det gælder både i skolen og senere. Det er således vigtigt at få de sidste procent med. Hvordan får vi dem med? Sonne fremhævede navnlig to ting vi bør stræbe efter.

Det ene var, at vi må udvikle vor evne til at koncentrere os. Når man ser hvor intens et lille barn kan være

optaget af nogen bestemt, kan der næppe være tvivl om, at koncentrationsevnen er medfødt. Vi har den alle, men den skal udvikles og plejes. Det går lettere for nogle end for andre. Hvis man har en eller anden speciell interesse, man særlig dyrker, kan det være en hjælp til at udvikle koncentrationsevnen også på andre felter. Men omvendt kan koncentrationsevnen også være en hjælp til at udvikle interesser, og når man går op i sit arbejde, lærer man som oftest at arbejde, man opnår viden og udvikler sin dømmekraft. Jeg husker, hvorledes min egen tysklærer, lektor *Henrik Haar*, ('97), som for øvrigt var herlovianer og skolekammerat med Hans Chr. Sonne, jævnlige sagde, at det dybest set var ret underordnet, om vi arbejdede med tysk eller persisk — det afgørende var, at vi lærte at arbejde, at koncentrere os om de opgaver, der stilledes. Det er et synspunkt, jeg gerne vil fremdrage, fordi det kan være farligt og forkert, hvis en skoles arbejde for ensidigt er indrettet efter, hvad de unge fagligt kan få direkte brug for og nytte af senere i livet.

Sonne nævnte som sagt udviklingen af vor evne til at koncentrere os om den ene vigtige opgave for os. Det andet, han talte om, var betydningen af at finde den nødvendige tid til at præstere mere end det daglige rutinearbejde. Mange mennesker, som egentlig ikke har nogen særlig lang arbejdstid, har så travlt i deres fritid med mange ret uvigtige adspredelser, at de sjældent har tid til overs. Andre, som faktisk har meget at bestille, får alligevel tid til at løse vigtige opgaver.

Det gælder altså om at finde den fornødne tid. Sonnes råd var, at man skal finde en time om dagen til studium eller øvelse i noget, man virkelig interesserer sig for. En time om dagen satte Sonne lig med halvanden måneds arbejde om året, og det kan give virkeligt udbytte.

Og inden jeg så forlader Hans Chr. Sonnes tale skal jeg nævne, at han fandt det såre værdifuldt for sin egen og sine kammeraters udvikling, at de i alle skoleårene på Herlufsholm havde været under regelmæssig »klokkebehandling« fra tidlig morgen til sengerid. Han fandt det nyttigt, at man næsten hver time var underkastet en eller anden klokkes disciplin og hævdede, at det havde gjort det let for ham gennem livet at overkomme sit arbejde og alligevel være i stand til at stjæle en daglig time fra fritiden til brug for yderligere udvikling af sin personlighed.

Nu kunne jeg tænke mig, at nogle af de unge i deres stille sind sidder og tænker: Hvad er meningen med at tale om koncentrationsevne og om at stjæle en daglig time til ekstra dygtiggørelse? Er det ironisk tale til årets dimittender? Nej, det er det ikke — i hvert fald ikke udelukkende. Der er ikke så lidt godt at sige om årets

realister og studenter. Ved mange gymnasieskoler — og måske endnu mere i offentlighedens bevidsthed — kan der være en tilbøjelighed til at samle sig for meget om studenterne og næsten overse realisterne. Lad mig derfor begynde med realisterne. Der er adskillige af jer, der har arbejdet solidt og slutter af med et pænt resultat. Jeg ved godt, at de fleste af jer er kommet på Herlufsholm med den tanke, at I skulle forlade skolen som studenter. Det har også for manges vedkommende været jeres forældres ønske. Nogle af jer har i løbet af det sidste år opnået en sådan modning og en sådan viden, at I nu efter sommerferien kan fortsætte i gymnasiet, og det håber vi, de pågældende får glæde og udbytte af.

Andre går ud i det praktiske liv med realeksamen og jeg vil hævde, at den er et godt grundlag til meget, og den er det rigtige grundlag for mnage.

I mange år havde vi ikke nogen realklasse på skolen. Vi fik den igen fra 1961, og vi var enige om, at det var et gode. Vi vil gerne have, at skolens disciple kan forlade skolen med en afsluttende eksamen, og realeksamen er et virkelig godt udgangspunkt for mange uddannelser.

Årets studenter er skolens første kuld under den nye gymnasieordning. Der er blevet sagt og skrevet ikke så lidt ufordelagtigt om nyordningen, og jeg skal ikke lægge skjul på, at nyordningen har voldt vanskeligheder. Der er i nogle fag kommet en meget betydelig fornyelse af stoffet, og lærebøgerne er i nogle tilfælde kommet så sent, at det har været svært for lærerne i tide at sætte sig ind i det nye og at disponere hensigtsmæssigt. Vanskelighederne er blevet øget ved, at mange lærere har måttet pålægge sig et stort antal timer på grund af manglen på lærere, og dertil kommer yderligere, at det har knebet med lokaler og især med bevillinger til de læremidler, som nyordningen forudsætter er til stede. Hvad lokaler og læremidler angår, har vi her på skolen været i den lykkelige situation, at vi har virkelig gode arbejdsbetingelser i fysik og kemi, og vi har fået indrettet et sproglaboratorium, som vi har haft stor glæde og udbytte af. På andre områder er vi underudviklede, men vi håber på og regner med, at manglerne kan blive afhjulpet i hurtigt tempo. Når vi her på skolen synes, at vi er kommet tilfredsstillende igennem med det første hold studenter under nyordningen, skyldes det ikke mindst, at årets studenter som helhed har haft en god indstilling til arbejdet. Det har været en fornøjelse at arbejde med dem. Der er mange, der kommer godt op i nærheden af det, som Hans Chr. Sonne ville sætte som målet, og der er adskillige smukke resultater. Og med smukke resultater mener jeg ikke blot høje eksaminer, men også nogle, der er mere beskedne, men alligevel må betegnes som gode, fordi de er resultatet af et omhyggeligt og godt arbejde.

Når vi for nogle år siden gik bort fra den skik at læse eksamensresultaterne op og eventuelt komme med et par særlige anerkendende bemærkninger til den, der havde opnået det fineste resultat i points, var det ikke et udslag af en art blødsødenhed. Det var heller ikke, fordi vi ikke lægger vægt på gode resultater i form af fine resultater, men vi mener, at det ikke så sjældent forholder sig sådan, at nogle af dem, der slutter af med ret beskedne karakterer, i virkeligheden har præsteret en indsats, som er mindst lige så rosværdig. Sådan har det også været i år. Når de unge opnår resultater, der står i et passende forhold til deres evner, er der grund til at være tilfreds. Vi har haft megen glæde af at have med jer at gøre. I den forbindelse tænker jeg også på jeres holdning til skolen uden for de faglige områder. Den har været åben og positiv.

Studenter og realister af 1966:

Skolen ønsker jer tillykke. Vi håber, at I gennemgående har været tilfredse med årene på Herlufsholm, og at fremtiden må vise, at I har haft udbytte af den tid, I har været her. Jeg minder jer om endnu en gang om Hans Chr. Sonnes ord om den indre tilfredsstillelse, man får ved at gøre sin pligt i hverdagen. Og glem så ikke at sige tak til jeres hjem. De unge bliver ikke sjældent fejret og takket i urimelig grad af deres hjem. I unge kan ganske vist ikke takke jeres hjem med store gaver og fester, men I kan sige jeres hjem tak, og denne tak i ord håber jeg for jeres egen skyld, at I mener oprigtigt.

Tillykke.

BRIDGEAFTEN(ER)?

På trods af vor ringe anciennitet inden for HERLOVIANERSAMFUNDET har vi dog opdaget, at et ikke ringe antal Gammelherlovianere omfatter bridge med stor interesse, men er interessen så stor, at vi kan arrangere en lille uformel (meget uformel) turnering over en aften eller to? Et spørgsmål er det også, om der skal damer med?

Vi hører meget gerne så hurtigt som muligt fra alle interesserede, og der vil så udgå nærmere besked om tid og sted (København og rimeligvis i den sidste uge i oktober).

Henrik Jepsen ('65), Havnevej 24, Roskilde.

Eivind Sveinbjørnsson, ('65), »Egedal« pr. Kokkedal. Telf. (01) 86 00 80.

DEN EKSTRAORDINÆRE GENERALFORSAMLING TIRSDAG D. 5. JULI 1966

i Grand Café havde lokket 10 medlemmer til at mødes med 6 af bestyrelsens medlemmer.

Formanden foreslog Jørn Thomsen ('31) som dirigent, og efter at valget var afgjort ved generalforsamlingens bifald, forelagde dirigenten de på den ordinære generalforsamling den 23. marts 1966 vedtagne ændringer af stk. 1 og stk. 4 i lovenes § 4.

Ændringerne blev enstemmigt vedtaget, hvorefter generalforsamlingen hævedes, og de mødte plus en enkelt efternøler gik over til den ordinære tirsdagsfrokost.

Helge Finsen ('15) funderer over

„PROBLEMET NYVEJ”

Problemet er *Nyvej*, som jeg i mindst 25 år har kværuleret over i tale og skrift; til slut, under arbejdet med »Herlufsholm i 400 år« følte jeg en slags forpligtelse til at undersøge, om jeg kunne vise vej til dets løsning.

Resultatet blev dette skitseforslag. Idéen er til fri afbenyttelse; skulle min bistand ved overvejelse eller eventuel virkeliggørelse være ønsket, er også den vederlagsfri.

Herlufsholms kirke, et værdifuldt og usædvanligt værk i dansk arkitektur, har længe og af flere grunde ikke været vurderet efter fortjeneste; en af dem var, at det i mands minde kun var muligt at se den i helhed fra et afsides og ikke offentligt tilgængeligt sted, bag biblioteket. Omlægningen af Nyhave har på den smukkeste måde draget kirken frem af skjulet; fra Nyhave, Hvælvingebroen og Alléen ses den nu, med hele den mærkeligt lange tagryg højt til vejs. — Og ved det nu synlige naboskab blir biblioteket målt ned i rimeligt forhold til kirken.

Men når man så drejer om ad Nyvej, ændres billedet fatalt: Pludselig har man biblioteket så tæt på livet, at det dækker hele kirken; særlig stærkt dominerer det på solskinseftermiddage, når dets langside mod vejen er stærkt belyst, mens det lidt, man ser af kirke, klosterbygning og skolebygning altsammen er i dyb skygge.

Og foran sig har man en kvart kilometer vejbane, der trods sin yderst regelrette start virker underligt udflydende, og tilmed stærkt disharmonisk i det frodige milieu; fra Alléhjørnet overskuer man i ét blik henved en tønede land skvggeløs øde asfalt, grus og sten — som flækker billedet at Herlufsholm på en højst brutal måde.

Til disse og flere arkitektonisk-landskabelige skavanker kommer en meget alvorlig trafikalk: Nyvejs udmunding netop hvor Alléen har sit skarpeste knæk, 130 grader uden nogensomhelst afrunding; 50 grader fra hidtidig færdselsretning, og aldeles uoverskueligt fra begge side på grund af musiklærerboligen og træerne. Som nyanlæg ville det sikkert aldrig blive tilladt, og hvor længe det vil blive tolereret endnu er vist tvivlsomt.

Forslag.

a. Nyvej, fra Alléen til sygehusets sydgavl, ophører at være offentlig vej og hovedindkørsel til Herlufsholm.

b. En vej føres vinkelret ind fra et punkt i Alléen ca. 100 m SV for hjørnet ved musiklærerboligen; ca. 40 m inde føres den i et sving, så den ender med at følge sygehusgavlen (det første stykke kan udføres i flere varianter).

Enkeltbeder:

ad a: Nyvejs nuværende kørebane (godt 6 m bred) bevares. Den lukkes med låge i nordenden (mod Alléen), er disponibel som kørevej for beboerne af de to boliger, samt for begravelser fra kirken til kirkegården. Fortovene opbrydes og udlægges til grønt areal. Langs kørebanens sider træer, der holdes klippet i lav højde.

ad b: Kørebane 7 m bred; brede græsrabatter med hæk ved yderkanterne, med gangfliser (måske bedst som vist på planen: én bred og én smal rabat). I hjørnet ved sprøjtehusets smukke bindingsværkmur er vist en parkeringsplads til ca. 12 biler. Lavtklippede træer langs hækkene. Indenfor den gamle mur bør kun biler med ærinde til Herlufsholm eller til kirken have lov at komme.

I sammenligning med Nyvej medfører b-vejen adskillige fordele: Dens tilslutning til Alléen er come in il faut; den er kortere (ca. 60 ctr. ca. 100 m), og indgår langt stilfærdigere i billedet; dens hovedretning fører lige mod (ikke som Nyvejs lige forbi) kirken og tårnet, der set på denne led er bedre belyst og danner et storartet ensemble med rektors lindetræer. Kørselbegrænsningen, der er dens naturlige konsekvens, vil bidrage stærkt til at forøge fred og ro på Herlufsholm. — Det skal i den forbindelse fremhæves, at både sygehuset (som har sygestuerne mod Nyvej og kun sekundære rum i bagsiden) og biblioteket begünstiges af den foreslåede ændring.

Vejanlægget vil muligvis nødvendiggøre fældning af ét allétræ; til gengæld kan der plantes tre i det grimme, bare hjørne ved musiklærerboligen. Det vil endvidere medføre fjernelse af 4–5 m af den gamle murs nordende. Men netop dette stykke er af ringe kvalitet, også historisk; det er meget groft repareret, vistnok efter at være ødelagt ved Storepils nedstyrtinger.

Den gamle skolegård.

Forslaget indebærer umiddelbart en genskabning af klostrets og skolens gamle ydre gård, som den ses på de gamle planer. Dens nordlige begrænsning var en mur omtrent ved sydgavlene af sygehus og bibliotek, og det vil derfor være ganske naturligt at opføre en rød munkestensmur (som den, der går fra kirken op mod biblioteket) fra sygehusets sydøsthjørne over til bibliotekets sydvesthjørne, med åbning for Nyvejs bevarede kørebane. I supplement hertil ville det være godt at placere to murede piller i den gamle murs flugt, som portpiller for b-vejen.

Forslaget vil bringe Herlufsholms hovedadgangsvej til at ende i en stor, rolig, smuk plads, som der er 6–700 års tradition for; hvor man står overfor den gamle kerne i hele bygningsanlægget, og i særdeleshed overfor dens ældste og mærkeligste del, kirkens pompøse vestgavl, den eneste velbevarede rest af dens oprindelige arkitektur. Hvor der er bragt orden i sagerne, bygningerne sat på plads i overensstemmelse med deres art — ikke bare som nu drysset ud langs en prosaisk landevej, der ser ud som om den fører videre men ikke gør det.

Om det vigtige spørgsmål bekostningen skal på grund af forslagens skitse-mæssige karakter blot oplyses, at den største post, b-vejens kørebane, i København vil koste 8–9.000 kr.; macadamiseret og tæppebelagt. De stedlige priser ligger formentlig lavere. — Jordarbejdet er ikke omfattende; terrainet er næsten pladt og ganske tomt; det og øvrigt terrainarbejde samt beplantning etc. kan formentlig udføres med Stiftelsens egen arbejdskraft. Hertil kommer så den ovenfor nævnte mur og murede piller; læger; lidt afløbsarbejde fra b-kørebanen, vejbelysning, skilte. En del kan udføres efterhånden som det måtte passe; således en ny belægning til den nye gamle gårdsplads, der selvfølgelig ville blive smukkest udført som en helhed.

Sandsynligvis ligger der en betydelig chance for reduktion i bekostningerne i den omstændighed, at ændringen vil medføre trafikalk forbedring — hvilket gir mulighed for at opnå offentlig tilskud.

Maj 1965.

Helge Finsen ('15).

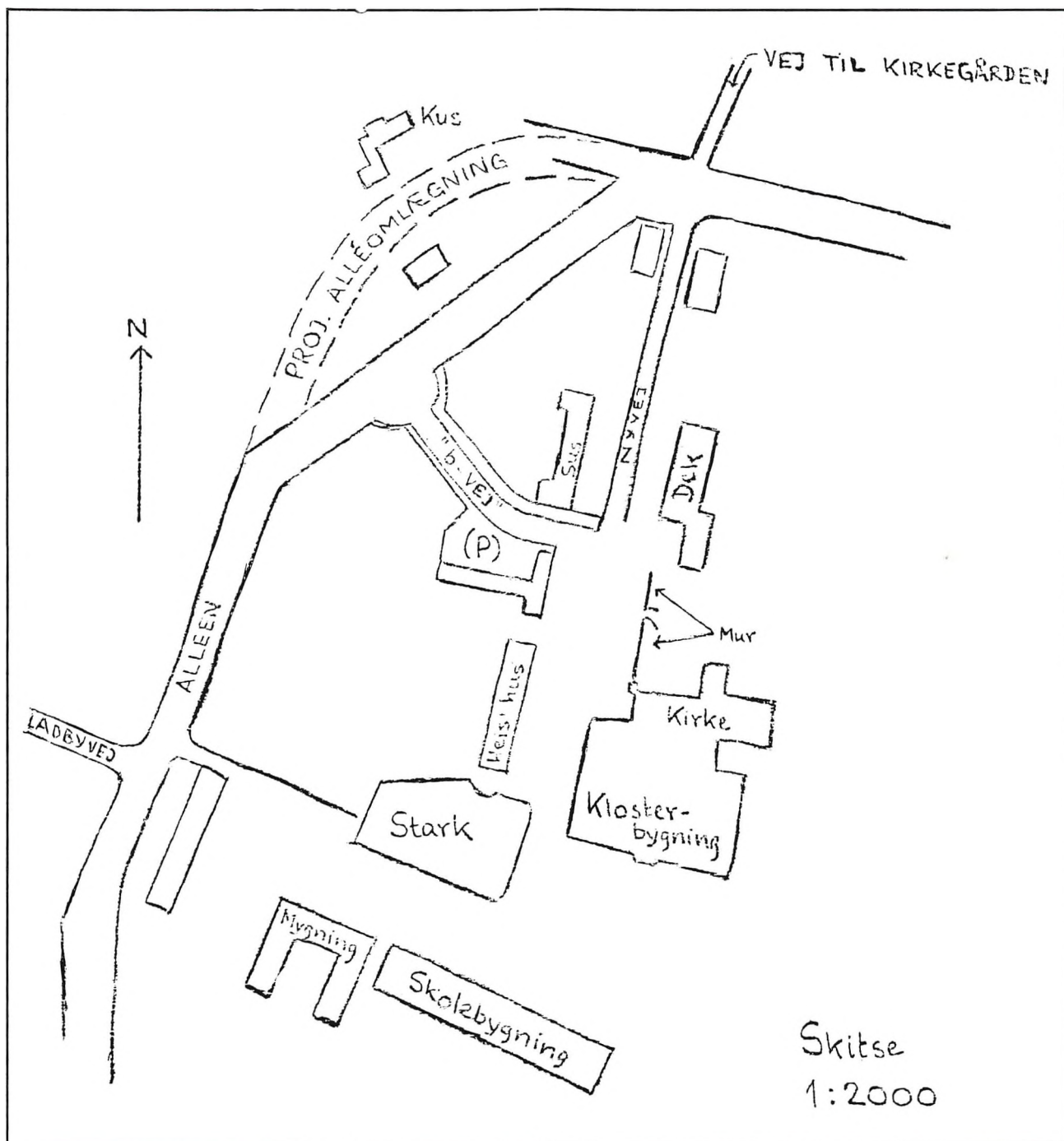
Forstanderen, baron Axel Reedtz-Thott ('39) giver en

KOMMENTAR TIL HELGE FINSENS FORSLAG

På Herlufsholms jubilæumsdag modtog skolen en meget smuk gave fra Arkitekt Helge Finsen: Et kommenteret skitseforslag tegnet på det skønneste papir til en ændring af indkørslen til Herlufsholm. I anledning af, at dette forslag nu bliver offentliggjort i HERLOVIANEREN, har redaktionen udbedt sig en bemærkning hertil fra under-tegnede.

Lad mig begynde med det trafikale problem, som nævnes sidst i arkitekt Finsens egne bemærkninger.

Her rettede jeg allerede for lang tid siden en henvendelse til Herlufsholm kommune om en omlægning af vejen bag ved organistens hus på grund af den katastrofalt farlige udkørsel fra Nyvej. Dette har resulteret i, at kommunen har imødekommet vort ønske om, at vejen bliver

Den smukke og detaljerede oversigtsplan, der hører til Helge Finsens forslag er desværre uegnet til reproduktion (i formindsket størrelse) her i bladet. Redaktionen har i stedet udarbejdet bostående, stærkt forenkede skitser, der forhåbentlig kan tjene til illustration af både Finsens forslag og af Forstanderens kommentar hertil. — Om Herlufsholms byggeplaner kan i øvrigt henvises til Forstanderens redegørelse i HERLOVIANEREN nr. 2/1963, side 10-17.

ført i en stor bue igennem den gamle Kaffehushave og bagom gasmesterens hus, således at »Alléen« i stedet for 2 stumpe sving får en stor bue, der altså klarer drejningen på de 90° i et stort åbent sving. »Alléen« og arealet omkring gasmesterens hus glider så ind i haveanlægget bag sygehuset. Derved opnås, at Nyvej munder ud vinkelret på et vejstykke, hvorved sikres bedre oversigt til højre og venstre.

Den trafikale begrundelse for arkitekt Finsens forslag falder hermed i nogen grad bort, ligesom den af ham foreslåede vejføring ud til Alléen ikke mere kan benyttes, men dog nok en vejføring fra Nyvej direkte mod vest ud til Alléen, hvis en sådan ændring kunne tænkes.

Nu sker der jo imidlertid i de nærmeste år forskellige andre ændringer på Herlufsholm, som gør, at jeg ville anse det for klogt at vente med at disponere over det gamle anlæg, før jeg ser, hvordan det nye falder ud. Det er jo tanken her at etablere en indgang til det nye skolekompleks fra Alléen lidt nordligere end den nuværende indgang til avlsgården. Denne adgangsvej skulle etableres som en virkelig hovedindgang til skolen og ligge overfor en tilsvarende ordentlig indgang til sportspladsen. Tanken var, at denne adgang skulle reserveres for herlovianere og besøgende med egentligt ærinde på skolen, mens offentlig trafik og turisttrafik skulle henvises til Nyvej, hvor jo særlig færdsel til kirken med indtil 5 bryllupper og begravelser på en enkelt dag hører til dagens orden. Jeg håber til sin tid at kunne opføre en mur over Nyvej omtrent udfor porten til klosterbygningen, således at al trafik foran sko-

lebygning og museumsbygning også bliver af privat herlovianer karakter. Adgangen til den nuværende Nyhave samt stien langs åen vil fortsat blive offentlig i dagtimerne, mens nyanlægget øst for skolebygningerne — gamle og nye — ned mod åen vil blive søgt reserverede for skolen. Jeg erindrer også om, at forbindelsen mellem det gamle og nye Herlufsholm trafikalt set er planlagt til at foregå gennem en bred port gennem skolebygningen, mens Smøgen lukkes for daglig kørsel.

Måske kommer disse bemærkninger ikke at dreje sig om arkitekt Finsens forslag, og de fremkommer da også her blot for at vise, at vej- og trafikforhold omkring Herlufsholm ligger mig meget på sinde. Jeg er klar over, at Nyvej er for lang, og at det har været uheldigt gennem tiderne at bruge denne som en slags akse, hvorom man har lagt selv så unge bygninger som sygehus og bibliotek. Den egentlige akse på Herlufsholm er jo Ladbyvejen, som tidligere fortsatte gennem en port i godsforvalterboligen langs Stark ned til den plads, hvor flagstangen stod i gamle dage. Jeg kan endnu ikke helt se for mig, hvordan problemet om at se kirken i det rette lys og fra den rette vinkel bedst løses, bl. a. fordi selve klosterbygningen jo ligger i vejen mod syd og sydvest. Det er jo den største fejl i arrangementet, som vi desværre ikke kan rette på. Heller ikke kan vi flytte kirkegården, hvis beliggenhed nødvendigvis er en forbindelse ad Nyvej. Der er imidlertid for mig ingen tvivl om, at arkitekt Finsens forslag har været med til at belyse et problem, som også jeg gerne bidrager til at løse.

Axel Reetz-Thott.

Fugleskydningen (fortsat fra side 65)

kommende, betonede Heis stærkt, slet ikke taget stilling til endnu. Heis så selv med sympati på tanken om kostbirgittinere; det måtte dog af disciplinære grunde være en afgørende forudsætning, at det nødvendige pige-kollegium indrettes i en særskilt bygning. En ordning med piger og drenge boende dør om dør — som på visse af studenterkollegierne — vil ikke kunne praktiseres på Herlufsholm.

Eftermiddagens voldsomme afslutning

Som altid var det planlagt, at skydningen skulle tilendbringes inden kl. 17. Og som sædvanlig trak det længere ud; der blev skudt ivrigt med pilene i timevis, mest dog — som altid — af dommerne, af hvilke underdom *Hammershaimb* var så galant at nedskyde hovedet for *Merete Hansen*, der således som den første Birgittiner fik en fugleskydningspræmie.

Langt om længe faldt dog kroppene, ved velrettede skud fra henholdsvis *Kondrup* (2. real) og *Lars Thrane* (III g). De påfølgende slagsmål blev afviklet planmæssigt, omend tildels med en voldsomhed, som ikke har været set siden slutningen af 1940'erne.

Med de få rester af en klangfuld røst afsluttede årets *sandstryger* eftermiddagen med — stående på festvognen på VII klasses plæne — at udbringe et utal af »lever« for fugleskydningens embedsmænd. En lidt yngre dipel, der ved hjælp af en spand vand ydede et specielt bidrag til festlighederne fra et vindue på Mygningens 1. sal, blev — i overensstemmelse med en nyere, men ikke kedelig tradition — omgående afkølet i Starks bølger ved III g's foranstaltning.

... skyder Anne-Grethe Hansen!

Nedenstående to nekrologer — over Svend Krøigaard og Jørgen Dinesen — blev den 5. marts 1966 af Helge Friis Jespersen sendt til HERLOVIANERENS tidligere redaktør, Kaj Dorph-Petersen. Friis Jespersens brev gik imidlertid tabt, og det gjorde det eksemplar af HERLOVIANEREN nr. 2/1966, der var adresseret til Friis Jespersen, desværre også. Derfor blev det først efter udgivelsen af HERLOVIANEREN nr. 3/1966 opklaret, at nekrologerne ikke var kommet redaktionen i hænde. Dette er forklaringen på de pågældende nekrologers sene offentliggørelse.

Redaktionen.

Svend Krøigaard ('14)

15/2 1896—21/5 1965

Det var med vemod vi erfarede, at vor trofaste ven og klassekammerat, Svend Krøigaard, var afgået ved døden, selv om det ikke kom uventet, da han i lang tid havde lidt under en alvorlig hjertesygdom, som han tålmodigt bar på; men når vi fra årgang 1914 har været forskånet for dødsfald i 48 år, må vi være taknemmelige og bøje os for det uundgåelige.

Allerede i skolen lagde Svend sine smukke egenskaber for dagen. Ikke blot var han den gode kammerat samt deltog med iver og interesse i livet på Herlufsholm; men, hvad der var mere usædvanligt, han besad en ridderlig karakter, han tålte ikke, at nogen af de mindre led overløst fra de stores side, men optrådte som den svages beskytter. Derfor blev han respekteret og afholdt af alle.

Hvad var da mere naturligt, end at han valgte at blive præst, og i denne egenskab vandt han ikke mindre alles hjerter. Derfor blev han, der var præst indenfor folkekirken opfordret af valgmenigheden på Mors til at blive præst for denne, og dette embede bestred han i en lang årrække, og trods sygdom gennem flere år holdt han ud. Først i hans sidste leveår slog kræfterne ikke til længere.

Han vil blive savnet blandt os, så længe vi lever.

Æret være hans minde.

L. C. Stage ('14).

Jørgen Dinesen ('14)

22/6 1895—12/5 1965

Så nåede vor kære kammerat ikke de 70, en dag han havde glædet sig til og havde planer om at fejre på virkelig storstilet vis — han, der efter dimissionen i 1914 igennem sit virksomme liv var kommet i berøring med og i et nært personligt forhold til langt flere mennesker, end almindeligt er.

Var det gået efter planen, ville der den 22. juni 1965 på Kragerup fra mange sider være blevet bragt ham en hyldest for, hvad han havde nået at udrette indenfor sit fag, og en tak for, hvad han i kraft af pligtfølelse overfor offentlig virksomhed indenfor flere betydende områder og trofasthed under udøvelsen af herhen hørende hverv havde formået.

Dette oplevede han ikke, men en helt snæver kreds — hans kammerater fra studenterholdet 1914 — mindes ham her i HERLOVIANEREN som den på skolen helt igennem gode kammerat, på hvem man altid kunne stole, og som den, der i kraft af sin hele livsindstilling trofast forblev dette livet igennem.

Det følgende vil bære vidnesbyrd herom.

Vort hold har i mange år haft den skik hvert 5. år ved sommertid at samles på skolen (hvor vi altid blev gæstfrit modtaget, — tak!) og der i fællig opleve, hvad enhver gammel dipel altid glæder sig over. Og når dette var forbi, kørte vi alle til Kragerup, hvor samværet fortsattes under en festlig middag og aften og — med manér — med overnatning hver i sit hyggelige gæsteværelse, således at vi først skiltes den næste dag, alt eftersom hver nu havde tid eller mangel derpå til at blive i det gæstfri og smukke hjem. I sandhed trofasthed udvist af en, der såvel i sit private som i sit offentlige virke havde mere end nok at udrette og tage vare på.

Herluf Trolles så ofte citerede og af os alle så kendte ord: »Hvi ere vi...« kan efter min mening aldrig blive stereotype, og det føles derfor overfor Jørgen Dinesen helt naturligt at slutte disse få ord med, at han, hvem meget var givet, i sandhed gennem sin hele livsudfoldelse også levede op til den indstilling, der ligger bag Herluf Trolles smukke ord.

Vi takker for denne gode kammerat og udtaler et ære være hans minde.

H. Friis Jespersen ('14).

BREVE OG KLIP

Redaktionen gælder sig over denne gang at kunne bringe et forholdsvis righoldigt uddrag af både breve og klip. Det har været med den største tilfredshed, at vi har konstateret, at der stadig findes »skrivefærdige« Herlovianere — og vi håber på, at flere vil få blod på tanden; som tidligere omtalt kan breve (og klip) sendes til ethvert af HERLOVIANER-SAMFUNDETS bestyrelsesmedlemmer og embedsmænd, hvis adresser kan ses på side 62.

Foruden brevene har vi modtaget flere telefonopringninger fra læsere, der har fundet trykfejl i bladets sidste nummer. Vi siger tak for disse henvendelser og skynder os — skamfulde — at viderebringe den rettelse, at næste fik-fæk-batøk turnering finder sted torsdag den 4. maj 1967 (Kristi Himmelfartsdag) og aldeles ikke den 4. juni!

En telefonsamtale af en hel anden beskaffenhed fortjener også at nævnes, nemlig en opringning fra **Jens Wilhelm Trock** ('48), der overfor Borelli-Møller luftede en vis forbløffelse over, at han i formandsberetningen ved årets generalforsamling blev nævnt blandt de i 1965 afdøde Herlovianere. Redaktionen er glad for at kunne viderebringe budskabet om, at Trock nu virker som en sprællevende direktør for jern- og stålfirmaet A/S Grønbech. Vi beder samtidig om forladelse for den begåede fejl, der var foranlediget af, at et til Trock under hans afdøde moders adresse fremsendt nummer af HERLOVIANEREN blev returneret til bladets ekspedition med påskriften »adressaten død«. **Redaktionen.**

Laybourn som sovesalshører i U.S.A.

I de sidste fire år har jeg haft lejlighed til at opholde mig i tre af USAs midtvestlige stater: Nebraska, Iowa og Minnesota, som alle er ret skandinavisk-prægede. — Begyndelsen af opholdet tilbragtes ved Father Flanagans Boys Home, »Boys Town«, i Nebraska. Dette hjem er for teenage-drenge, af forskellig race og tro, som under ugunstige indflydelser er kommet på tværs af samfundet. Som navnet antyder, er det en hel lille by med plads til ca. 900 drenge og rummer bl. a. eget postkontor, »grade school« og »high school«, »trade school«, hvor drengene kan få grundlæggende og vigtige kundskaber i 15 forskellige erhvervsgrøner, samt eget auditorium, vaskeri etc. etc. Jeg var ansat som »counsellor« og boede således sammen med 20 14-19 årige drenge i en »cottage«. Som sådan er man husfader (og -moder!) og skal ifølge sagens natur stå i umiddelbar kontakt med drengene.

I begyndelsen af 1964 påbegyndte jeg studier med henblik på en MA-degree ved universitetet i Minneapolis, Minnesota. Hovedfaget blev pædagogikkens historie og filosofi med musik og musikuddannelse som bifag. — Samme år afbrød jeg dem midlertidigt for at tiltræde en stilling ved Scattergood School i West Branch, Iowa, fra begyndelsen af september. Dette er en kvækerkostskole for ca. 65 drenge og piger mellem 14 og 18. I det følgende år fungerede jeg her som tilsynsførende på sovesalen, gymnastiklærer for drengene, og som musiklærer for alle. Skolen giver eleverne en akademisk uddannelse såvel som anledning til at passe høns, svin og kvæg,

beskæftige sig med havearbejde, tilberede maden etc. etc. Udover det at lærerstaben skulle forestå og medvirke i de fleste af disse aktiviteter, blev den også budt på forskelligt andet; således var der lærermøde hver søndag morgen fra 6 til 8. Mine små ekstrajobs bestod f. eks. i at hælde mælk fra jungerne over i krukker, forestå vask af drengenes tøj hver mandag formiddag under halvmoderne vaskemetoder, undertiden overtage pige-gymnastikken, hjælpe til med arbejdet i svinestalden (som en af lærerinderne forestod) og på farmen, gå på vinterlejr et par gange med drengene etc. — Næste år tykkedes det at opnå en halvdags ansættelse ved universitetet i Minneapolis. Dette betød, at jeg nemmere kunne fortsætte mine studier, idet udgifterne automatisk blev nedsat med $\frac{2}{3}$, hvortil kom den foreskrevne løn. Det er nu til dette arbejde som »teaching associate« og MA-studierne jeg rejser tilbage efter at have tilbragt sommeren i Danmark.

Richard Laybourn ('55).

Herlufsholm som »energisparekasse«

Borelli-Møller har overgivet redaktionen et brev med personalianyheder fra **Sv. Aa. Linde** ('57). Udover de meget velkomne facts til personaliarubrikken indeholder brevet bl. a. følgende betragtninger, som fortjener at blive set af dette blads læsere:

Det er naturligvis en dejlig følelse at have fuldendt sit studium og tankerne går uvægerligt tilbage til skolen, hvor jeg mindes det glædelige øjeblik, da vi fik studentehuen på. Humøret var højt og tilliden til fremtiden ubegrænset, selvom man ikke rigtig vidste, hvad man ville.

Det skulle være noget med økonomi, og så blev det først H.A. og nu H.D. og det er jeg glad ved.

Når jeg tænker tilbage på de hyggelige år på Herlufsholm, kan jeg idag konstatere, at den energi vi opsparede, er der rigelig brug for senere, men at det livsmød vi fik, samtidig har været en gave, vi længe vil have glæde af.

Nationalmuseets energibundt

Overinspektør, dr. **Jørgen Troels-Smith** ('34) er arkæolog efter naturmetoden. Der er dem, der mener, at han er genial, og i hvert fald er han verdensberømt med sit dateringslaboratorium på Nationalmuseet. Danmarksberømt bliver han også helt sikkert, og senest den dag, da skolebørnene skal lære, at det første landbrug opstod i Danmark på den måde, at Ærtebøllefolkets kvinder begyndte med små havebede. Sagt på en anden måde så begyndte vort stenalderfolk, ifølge Troels-Smiths efterhånden stærkt understøttede teori, selv at lære kunsten, og som så mange andre steder i verden var det kvinderne, der var først med fidusen. De startede halvagerbruget som en spadekultur. Stor var Troels-Smiths triumf, da man fandt spader i Sattrup Mose, og Steensberg kunne bevise, at de virkelig har været brugt til de små bedes første agerbrug. Senere overtog og udvidede mændene kvindernes insats til det større plovbrug.

Som arkæologerne støtter historikerne, har Troels-Smith vist, at naturhistorien kan støtte arkæologien, og

han har selv gjort det med de helt store resultater ved at anskue stenalderproblemerne fra naturhistorisk side. Han kombinerer den radioaktive dateringsmetode med pollenanalyser, og altid støtter nye fund ham, som da han sensationelt i Schweiz fandt hele floraen fra en stenaldermark.

Det var også i en schweizisk mose, han fandt høvlspåner og så for sig, hvordan vort eget stenalderfolk må have brugt flintøkserne. Senere efterprøvede han metoden i Draved Skov. Og da historien om den nutidsdanske flint-huggende forsker nåede verdenspressen rundt, og en hollandsk professor læste derom, huskede denne, hvordan han på Borneo havde set de indfødte netop hugge efter samme metode og med deres flintøkser havde vundet en konkurrence over et hold, der var optrænet med amerikanske ståløkser.

Om der findes en mere pertentlig arkæolog end Troels-Smith, er vel svært at sige, men hans minutiøse undersøgelse af Åmosen, millimeter for millimeter, vertikalt som horisontalt, har vakt store resultater. Han er den store praktiker, der lader sig selv inspirere, som han inspirerer andre, med en vældig intuition.

I samarbejde er han manden uden omsvøb, han er den realistiske idealist med den utæmmelige energi, og hans harmoni i tilværelsen bygger også på kunstneriske talenter. Hans store familie er et sjældent musikalsk ensemble med ham selv som fløjtist, og nu begynder en og anden i kredsen tilmed at udfolde sig med malerbegavelse. Det er enormt, hvad han har sat i scene og har været mester for i de første 50 år, som i dag skal fejres.

(i Pol. 7-6-66).

Riddersporen.

ILO-redder Dreyer

I Berlingske Tidendes kronik den 16. juni 1966 skrev direktør, cand. jur. **Victor Vilner**, Kontor og Handelsfagenes Arbejdsgiverforening, om den jubilæums-kongres, som Den internationale Arbejdsorganisation (ILO) afholdt i Genève i juni. I kronikken fandtes bl. a. følgende afsnit:

Alle siger deres mening lige ud, og alle meninger er lige gode, men alligevel sker det, at større eller mindre begivenheder pludselig bringer stemningen på kogepunktet, som f. eks. under de afrikanske staters »oprør« for et par år siden over Sydafrikas apartheidspolitik, da vor departementschef **Erik Dreyer** ('10) satte sig i præsidentens stol og i en uhyre vanskelig situation reddede en hel arbejdskonference fra sammenbrud. I de dage følte man endnu mere end ellers at være Dreyers landsmand, og han var vel egentlig den eneste, der slet ikke var imponeret over situationen. Han har et meget smukt navn henede i Genève.

Mordet i Poe-klubben

Bent Thorndahl ('47)

Forlaget Spektrum

Hermed kriminalroman-debuterer redaktionschef *Bent Thorndahl*. Han har som venteligt pressemandens sans for den moderne danske ydre virkelighed, og hans typegalleri er godt nok: skattensnydende spillflugle, solidt arbejdende statsansatte detektiver.

Mere indgående menneskildring er der ikke meget af, men replikkerne er i det store og hele troværdige nok. Det omstændelige undgås ikke altid, men det opstår tydeligvis af et ønske om at være så realistisk som muligt. Når Thorndahl vil bevæge lidt, synes han at ty til Simenon-imitation (side 156).

Et af Poe-Klubbens medlemmer myrdes i Helligåndshusets sal under et møde med den amerikanske kriminalforfatter Frederick Dannay (den ene af to forfattere, der skriver under navnet Ellery Queen). Det er måske lidt påfaldende, at kun få af klubbens medlemmer synes ivrige efter at give prøver på detektivisk snilde, men det må ses som en side af forfatterens bestræbelser for at undgå det »romantiske«. Selve intrigen er da heller ikke overvældende raffineret. Til gengæld er det muligt at gætte, hvem det er morderen — der snydes ikke.

Man har ikke noget imod at læse en ny kriminalroman af Thorndahl — især hvis han strammer sin stil lidt og gør mindre ud af det i sammenhængen ligegyldige.

(Berlingske Tidende).

Erik Ulrichsen,

Vor landsmand

Efter *William S. Knudsens. Just Lunnings* ('29) og *Tom Knudsens* frafald er bankier *H. Chr. Sonne* ('09) en af de dansk-amerikanere, vi f'ager mest med. Som stormagnat i New York — *tycoon* som det hedder *over there* — er han nok værd for et lille fødeland at patronisere.

Før vi flyder hen i fødselsdagsvirak til en af Danmarks store sønner — Sonne fylder 75 i morgen — er et par større oplysninger dog påkrævet. Sonne anlagde allerede for en menneskealder siden amerikansk statsborgerskab, og skønt han med interesse og energi virkede for Grønland under krigen, for opstilling af H. C. Andersen-statue i Central Park m. v., er hans forbindelse med andre danske kredse i USA begrænset. Den foregår på »ambassadør-plan«, og i de danske foreninger kommer han aldrig. Dansk taler han efterhånden også nødtigt — ikke på nogen måde for at demonstrere, men af frygt for at såre nogen ved at vælge forkerte ord.

Dernæst: Ved De danske Brugsforeningers 100 års jubilæum i disse dage kunne der have været god anledning til at drage H. Chr. Sonne ind i festlighederne, idet han er sønnesøn af bevægelsens skaber, pastor Sonne fra Thisted. Men ingen har tænkt derpå. Dertil er bankieren for fjernt placeret i flere henseender. Mens pastoren tilskyndede til samarbejde imod et for egenrådigt erhvervsliv, er hans sønnesøn stifter og mangeårig leder af en bevægelse til værn for privatkapitalismen som urokkelig trosartikel i Guds eget land.

Ydermere står ungdomsminder fra det københavnske bankier-hus D. B. Adler (nu Fællesbanken) sikkert blegt i sammenligning med den opsigtsvækkende succes, Sonne allerede som nyetableret 32-årig nød i Wall Street. Gaden så det straks: han havde forstand på penge. Intet æreshverv for Danmark har heller kunnet konkurrere med, at Sonne af *Truman* blev udpeget til en høj post i efterkrigstidens flygtninge-administration.

Hermed er det, der skiller amerikaneren H. Chr. Sonne fra hans danske oprindelse, eftertrykkelig nævnt. Samtidig er der meget, der binder. — Store donationer i årenes løb kunne tyde på, at Sonne aldrig har glemt den lykkelige tid, da han trakterede læsesalens orgel til morgensang på Herlufsholm og holdt flammende dimmitend-tale uden spor besvær med dansk som modersmål. Dernæst har han været virksom for uddannelsesmuligheder for unge danske i USA. Ifølge Sonne er et indblik i den frie amerikanske økonomi det bedste, man kan give et ungt menneske. Den gave har han skaffet mange.

Vic. (i Pol. 18-6-66).

BREVE OG KLIP

Birgittinerne

Det nye kvindelige element blandt Herlufsholms disciple har været godt stof for pressen. Så vidt forskellige publikationer som B.T., Berlingske Tidende, Billed-Bladet og Aktuelt har bragt fyldig omtale af nyordningen, sidstnævnte sågar i en illustreret forsideartikel. Vi vil imidlertid lade os nøje med at gengive en artikel fra Danmarks mest originale dagblad, At Tænke Sig's udgave af 21. august 1966:

AT TÆNKE SIG...

En ATS-special-service for HAN-HERLOVIANERE ??? HVORNÅR, HVORFOR OG HVORDAN ER PIGER ???

(Nye og gamle læsere må ikke følge med her)

DA redaktionsbudet Egon bragte os dagens post, viste den sig at bestå i et enkelt, ufrankeret og udsnuglet brev fra elev Alfred på Herlufsholm. Alfred skrev (næste gang må du bruge en pen og ikke en brændt tændstik):

Kære ATS. Da jeg kom i skole i år, så jeg, der var kommet andre elever end drenge. Bagerdamen over for siger, det er noget, der kaldes piger. Vil du hjælpe mig med og forklare, hvad det er? I de 401 år jeg har gået her, har vi ikke haft noget sådant. Venlig hilsen Alfred (dreng).

ATS nedsatte omgående en kommission, der siden blev udvidet med et team og et panel (alt naturligvis under ledelse af Fl. Madsen) og resultatet er blevet følgende lære- og leveråd for Alfred og de andre drenge på Herlufsholm, som i år for første gang har mødt pigerne, de såkaldte damer og kvinder.

Vejledning i pige-teknik og pige-genkendelse

Hoved-regler: Piger kendes på FORM, FARVE, LUGT, PAKLÆDNING, ØJNE og NOGET FORPÅ, som senere skal forklares.

1) PAKLÆDNINGEN er meget typisk, når du skal skelne en pige fra drenge. Piger har et stykke tøj om benene, men det består ikke af to rør, men er rundt og åbent for nederen. Når piger sætter sig, kan man se deres KNÆ, der ikke er fyldt med sår og skrammer, men runde og GLATTE. Husk, du må

ikke røre dem, så får du ØRETÆVER.

2) LUGT. Piger bruger knuste blomsterblade, som lægges i vand og sprit, til at OVERHÆLDE sig med. Herved lugter de ofte ligesom en ROSENBUSK. Når du griber efter dem, kan du mærke forskellen. Piger bemaler munden med røde farver. Du tror, du kun med munden kan FLØJTE og SMASKE og sige PRUTTELYDE. En pige kan bruge munden til mange andre ting.

3) BLINK. Når du møder en pige om aftenen i MÅNELYS, vil hun ofte BLINKE til dig med det ene øje. Hun har da nok fået et stykke KUL i det. Enhver herlovianer bør derfor altid medføre en flaske øjenvand og en kulskovl.

4) FARVE. Piger kendes ved, at de vasker hår frivilligt. Somme tider bruger de farver til håret. En pige i 1. G, som er sort om mandagen, kan godt være blondine om tirsdagen. En blondine ved du, hvad er, ellers kan du se på det billede af BRIGITTE BARDOT, som du har liggende under MADRASSEN.

5) BÆREEVNE. Piger bærer dår-

ligt. Når du har båret en taske i otte uger og beder hende bære din bare én gang, vil hun sige NEJ og bede BØRGE om at bære sin. Det gør BØRGE, som du troede var din bedste VEN.

6) SLÅSKAMP. Piger er dårlige til slåskamp. Du opdager hurtigt i nærkamp, at de er ELØDE og SMUTTER. I forening med deres skarpe KLØR og meget våde TÅRER vinder de i reglen slåskampen.

7) NOGET FORPÅ. Du har selv ofte båret dine BØGER under din SWEATER eller BLUSE. Så har du en BULE foran. Når du ser en pige, vil du se, at hun har ligesom TO BØGER foran. Men det er ikke bøger, skønt de står i en slags REOL og er INDBUNDET I SKIND. I virkeligheden er det noget i retning af det, man får mælk fra fra koen, det er blot hos PIGER anbragt på en morsommere måde.

Nu god fornøjelse. Vi håber, du får et godt skoleår og vil være en god HR. LOVIANER mod enhver lille FRØKEN LOVIANER!

(IV '23)

KNUD LINDBERG*Statsaut. Elektro-Installatør*FABRIK FOR KVIKSØLVAFBRYDERE OG NEONANLÆG
GLASBLÆSERI**L Y S
KRAFT
VARME**

TELEFON GOTHÅB *4617 — MARIENDALSVEJ 24 - KØBENHAVN F.

Østsjællands Folkeblad's
Bogtrykkeri A/s

Telf. Køge 701

DELFOL

GREYSTONE**GRAASTEN KONFEKTION A/S
GRAASTEN***Ole Palsbøll ('51)***Parfumerie Lichtenberg**

M. Cruse ('22)

Værnedamsvej 17 . Vester 4685
Østerbrogade 150 . Øbro 6156 Gl. Kongevej 140 . 21 24 76

HOTEL

Vinhuset

NÆSTVED

vi mener
stadig
- at FORUM
også er for
gamle
Herlovianere**FORUM** OMNIBUS

— ORGAN FOR FORÆLDRE, HØRERE OG DIPLE.

nr. 1/1966-67 er kommet!

FORUM OMNIBUS
HERLUFHOLM SKOLE
NÆSTVED

Giro 11 27 52

*10 kroner for 10 numre
portofrit tilsendt*

Frantz Wendt ('23) præsenterer

PAUL GÖTZSCHES ERINDRINGER FRA HERLUFSHOLM

Under 22. november 1936 blev lektor Paul Götzsche ridder af Dannebrog. I den anledning modtog han den sædvanlige opfordring fra ordenskapitlet til at udarbejde en levnedsskildring til nedlæggelse i dets arkiv. Han affattede den i løbet af vinteren 1936–37 og sendte mig i juni 1937 manuskriptet til den, skrevet med hans egen karakteristiske hånd på løse ark af et gammelt stilehefte. Selvbiografien fylder 29 sider. De første 10 sider udelader jeg her. De handler om Götzsches barndom og ungdom, indtil han som knapt 29-årig nybagt cand. mag. kom til Herlufsholm.

Paul Götzsche blev født 8. december 1869 i Sæby i Horns herred, hvor hans fader beklædte præsteembedet, til han i 1875 blev sognepræst i Fredericia. 20 år senere blev han biskop i Ribe. Fra Fredericia latinskole blev Götzsche student 1887. Først tænkte han på at gå militærvejen, søgte derfor ind på Galster & Hollbølls kursus, men fik ikke tilstrækkelig god eksamen til at blive optaget i officersskolens næstældste klasse. I stedet aftjente han i foråret og sommeren 1888 sin værnepligt ved 12. bataillon i Fredericia og kom om efteråret til sekondløjtnantskolen på Kronborg. Milieuet her tiltalte ham dog ikke, og han blev hurtigt klar over, at hans evner ikke lå for det militære. Han forstod, at det var lærer han skulle være.

Lige før han fyldte 19 år, i december 1888, brød han af og gav sig til at studere til skoleembedseksamen med historie som hovedfag og fransk og latin som bifag. I hele sin studietid måtte han selv tjene næsten alt til livets ophold ved at give undervisning, dels som vikar ved en række skoler i København og omegn, især ved Ordrup latin- og realskole hos den kendte skolebestyrer H. C. Frederiksen («Friser»), dels som lærer for privatelever. Hans skolearbejde lagde stærkt beslag på ham. Meget tid brugte han også til læsning af den nye litteratur, til sport og studenterliv. Derfor tog det ham »9 lange år«, som han skriver med et suk, før end han i januar 1898 fik sin eksamen med karakteren *haud illaudabilis*.

Fra dette sted i levnedsskildringen giver jeg Paul Götzsche ordet, idet jeg blot tilføjer, at retskrivningen er hans egen.

Frantz Wendt ('23)

Den forsommer 1898 fik jeg tilbud fra rektor O. F. Bache — min faders fætter — om et halvt års vikariat fra august til jul på Herlufsholm. Jeg havde da lige fået løfte om en plads som lærer ved Birkerød latin- og realskole (700 kr. om året og fri station). Men skolebestyrer Plesner i Birkerød gav velvilligt afkald på mig, idet han sagde, at hans tilbud ikke kunne opveje tilbudet fra Herlufsholm. Ganske vist var det, som Herlufsholm bød mig, kun et kortere vikariat; men da min yngste broder, nu sanatorielæge i Haslev, fortalte mig, at han hos biskop Rørdam havde hørt, at en lærer på Herlufsholm (nuværende sognepræst ved Garnisons kirke Johs Nordentoft) var udset til at være præst ved den nye kirke i Sundbyerne, og at der

således snart kunne blive tale om et lærerskifte på Herlufsholm, var jeg klar over, at det var bedst at få foden indenfor for at kunne komme i betragtning. Således blev jeg fra januar 1899 konstitueret adjunkt ved Herlufsholm skole og opdragelsesanstalt. Jeg føler stadig dyb taknemlighed mod rektor Bache, som valgte mig, og mod forstanderen, hs excellence lensbaron Reedtz-Thott, som ansatte mig.

Herlufsholm blev da mit hjem og min virksomhed i 38 år. Som vikar skulle jeg undervise i fransk og historie. Derefter blev mine fag historie, dansk og latin, senere også skrivning, oldtidskundskab, tysk og fransk, dog aldrig mere end fem af disse fag ad gangen. Dansk og latin har jeg kun undervist i indtil 4. kl. og tysk kun i den matematiske afdeling af gymnasiet foruden mellemskolen. Alligevel synes det at være ret mange strenge at have at spille på, da de ikke alle hørte til mit universitetsstudiums fag. For dansk's vedkommende forsvarer jeg mig med min gamle skolebestyrer H. C. Frederiksen's ord: Enhver lærer må kunne undervise i dansk! — Også matematiklærere? — Ja, også matematiklærere! — Tysk påtog jeg mig, fordi skolen ikke havde tilstrækkeligt forråd af tysklærere, men ud fra den betragtning, at en sproglig studentereksamen og et efterfølgende universitetsstudium inden for det filosofiske fakultet dog giver noget kendskab til det tyske sprog; mine manglende kundskaber i sproget bødede jeg på ved tre sommerferieophold i tyske universitetsbyer (Jena, Heidelberg), de to gange med rejsestipendium fra Herlufsholm stiftelse.

Har jeg været en tilstrækkelig flink lærer? spørger jeg undertiden mig selv. Jeg ville gerne kunne sige ja, men tør ikke. Jeg har set mine mangler, men tror dog, at enhver samvittighedsfuld mand har det som jeg, at han ikke er tilfreds med sig selv. På nogle punkter har mine kundskaber ikke været tilstrækkelige. Til tider har andre ting optaget mig så stærkt, at jeg ikke har ofret min undervisning al den opmærksomhed, som jeg burde. Men for resten er det vel ikke let at bedømme sig selv, sine mangler, sine evner, sit arbejde korrekt. En lærer bedømmes måske ikke altid helt galt af sine elever; jeg håber derfor, at han ikke har uret, den tidligere discipel (på Herlufsholm kaldes skolens elever *disciple*), som skrev om mig 25 år efter min ansættelse på Herlufsholm: ... en lærer, der forstod at fange vor interesse, ikke alene for det fag, han underviste i, men for så mange ting, han i timerne satte under debat, og disse samtaler med os, der altid førtes i en kammeratlig tone, virkede befrugtende på drengesindet, så at vi fik lyst til ved læsning og indbyrdes diskussion at sætte os nærmere ind i forhold, der ellers var forblevet fremmed for os («Herlovianeren» sept. 1923). Æren for at have fået så meget ud af skoletimerne kan fuldt så vel være *disciplens*.

Det må være min historieundervisning, han tænkte på. Ved min ansættelse havde skolen kun een uddannet historielærer, til undervisning i de to ældste klasser, V og VI;

undervisningen i faget i de mindre klasser var overladt til de yngre lærere, som regel den cand. theol., der tog nogle års lærergerning som overgang til præsteembede. Denne ældre lærer, skolens ældste overlærer, drev sin undervisning i historie efter sin tids metode: historie var politisk historie, staters opståen, deres indbyrdes kampe, kongernes politik (enevældens tankegang sad endnu ubevidst mangen historielærer i blodet) og så det biografiske, personalhistoriske. På visse punkter har min undervisningsmetode vel nok været en del forskellig fra den, som denne elskværdige, hjertensgode ældre lærer gennemførte; tiden krævede nu en stærkere fremhæven af sociale og økonomiske forhold, kendskab til den tid, de unge levede i; da »samfundskundskab« blev indført som et led i historieundervisningen, tog jeg med stor glæde fat på det nye stof, hvoraf næsten hver times pensum gav mig anledning til at ægge disciplenes interesse for tidens spørgsmål gennem diskussioner, hvor jeg ofte påtog mig at forsvare anskuelse, jeg ikke delte, for derved at vække de unges eftertanke og modsigelseslyst og således få dem til at danne sig en mening. Men selv om »det kulturhistoriske«, som man kaldte det, kom til at spille en større rolle i min undervisning, har jeg dog ikke forsonligt den politiske historie, og også det personalhistoriske har haft min interesse. Jeg mente — og mener —, at da historie er et eksamensfag, må de unge, for at kunne lære deres historie, have faste støttepunkter for hukommelsen i årstal og delvis også i kongerækker; jeg ved, at mange yngre lærere er gået bort fra et sådant princip.

I min undervisning i dansk har jeg også haft et princip. Jeg blev, som før nævnt, kun brugt til dansk lærer i mellemklasserne. Her lagde jeg ikke overvældende vægt på litteraturkundskab og drev ingen æstetiseren. Men jeg forsøgte at lære mine disciple naturlig tale og oplæsning, navn en naturlig fremsigelse af digte. Og jeg lagde megen vægt på grammatisk analyse; jeg mente, at jeg derigennem kunne få drengene til at øve sig i logisk tænkning; nogle var meget ivrige, andre var ganske uforstående.

Når jeg påtog mig at blive skrive lærer, var det med fuld forståelse af rektor Baches tankegang, at til det fag — ligesom til gymnastik — må man ikke have en out-sider-lærer, men det skal ligge i hænderne på en af de faste lærere, for kun derved får disciplene den fornødne respekt for faget. I flere år prøvede jeg mig frem med forskellige undervisningssystemer. Men det rigtige system lærte jeg først, da jeg som skolekommissionsmedlem kom på besøg i en af sognets landsbyskoler og så, hvad læreren der udrettede og af ham lærte jeg.

I de andre fag, jeg underviste i, har jeg glædet mig over mine disciples fremskridt i kundskaber, men altid været klar over, at adskillige andre lærere i disse fag sikkert fik bedre resultater end jeg. Jeg bemærker udtrykkelig, at jeg aldrig har været ked af at skulle undervise i de fag; undervisningen interesserede og glædede mig så meget, at jeg tog alting med og vanskeligt blev træt.

For en lærer på Herlufsholm, en kostskolelærer, er der et arbejde, der kræver fuldt så meget og kan give rigere udbytte, større glæde end klasseundervisningen. Det er tilsynet med drengene. Enhver skole, gymnasie, mellemskole, har en »inspektør«, en af lærerne, hvis arbejde det er at føre tilsyn med eleverne på legepladsen i frikvartererne, på gange og i klasser. På en kostskole har tilsynspligten en helt anden karakter. På Herlufsholm er disciplene fordelt efter deres alder og klasse i afdelinger, kaldet »sovesale«; da jeg kom dertil, var der fire, nu er der fem. Hver afde-

ling har en lærer som tilsynsførende. Man skulle dengang være ugift; det var derfor som regel de tre yngste lærere, der havde afdelingerne i »skolebygningen«, mens en ældre lærer førte tilsyn med ældste klasse, der boede i en særlig bygning.

To måneder efter mit komme til Herlufsholm, mens jeg endnu kun var vikar, blev jeg sat til at overtage tilsynet med nederste afdeling, 23 drenge fra de to yngste klasser. Afdelingen bestod af 3 disciplekamre, en sovesal, en vaske-sal og en lærerlejlighed på to værelser, som jeg måtte møblere selv. Intet af disse to værelser måtte jeg bruge som soveværelse; min seng stod på sovesalen, midt imellem drengenes. Den næste sommer rykkede jeg op til mellemste afdeling, 36–38 drenge i alderen 13–15 år; den beholdt jeg i 8 år, indtil jeg giftede mig og flyttede fra skolebygningen 1907.

Der er mennesker, lad mig sige: forældre, for hvem ordet kostskole har en ubehagelig klang; det smager af tvang, tyranni, vanartede børn. Det er en stor misforståelse. Der kan være ganske enkelte, der har gjort ubehagelige erfaringer ved at have deres dreng på Herlufsholm. Spørger man de gamle Herlovianere, der har tilbragt indtil 7–8 år af deres barndom der, vil svaret altid, så godt som altid, være een stor lovtale af det herlige liv i den skønne natur, mellem gode kammerater, i en duft af gammel historie. Herlufsholm er deres andet barndomshjem, siger de, det er stedet, hvor de har fundet venner mere end skolekammerater, og minderne »derneldefra« knytter dem sammen for livet. En enkelt har sagt til mig: Tal ikke til mig om Herlufsholm; jeg har ingen gode minder derfra. Han forlod skolen i 15 års alderen: han reusserede ikke der. De få, hvem overgangen fra hjemmet til kostskolen faldt vanskelig, og som derfor hurtigt blev taget derfra, fik ikke lejlighed til at forstå livet der og holde af det.

Men hvad med lærerne? Der er lærere, som er kommet og gået igen efter et par års forløb, af forskellige grunde. For dem er Herlufsholm blevet et sted, hvor de har boet, en grøftkant på vandrigen gennem livet, men det er aldrig blevet deres liv, deres gerning, deres hjem. Den, der har trangen til at være opdrager for drenge, pædagog i ordets oprindelige betydning — *παιδαγωγός* — han tryllebindes af stedet, af arbejdet; han lever i det, han bliver i det, hvis ikke andre og bedre udsigter åbner sig for ham. Gerningen kræver meget af ham; jo større krav, des mere arbejde; jo mere arbejde, des større glæde.

En »sovesalslærer« skal sørge for, at drengene i hans afdeling står op og går i seng til det fastsatte klokkeslet, at de holder orden på deres ejendele på deres kammer, i deres skab, at de har, hvad de skal bruge. Han indkøber — ved hjælp af rekvisitionssedler til Næstveds bys handlende — bøger og skrivematerialer, alt til deres personlige brug, lige fra klæder til tandbørste, og han efterser, at der sendes til reparation, hvad der skal repareres. Han udbetaler dem lomme penge og rejse penge, han fører regnskab for alle deres udgifter og gør det op med hjemmet to eller fire gange om året. Han ser efter sine drenge i deres fritid; han skal vide besked om deres opførsel, deres flid, deres standpunkt i alle deres skolefag, deres interesser, kende deres gode og dårlige sider og vejlede og rette dem, hvor det er nødvendigt. Skolen har forældremyndighed over drengene, når de er på Herlufsholm. »Sovesalslærerne« udøver denne myndighed under kontrol af og i kontakt med skolens rektor. Der kan og bør derfor være et meget nært, om ikke fortrøligt forhold mellem drengen og hans lærer.

Hvordan bliver en ung lærer i stand til at påtage sig et sådant ansvar og røgte det, som det skal? En skoleembeds-eksamen med et hovedfag og to bifag har ikke lært ham noget af dette, heller ikke et semesters forelæsning over pædagogik. Sådant noget var der vist, eller er der; jeg ved det ikke, jeg har aldrig studeret pædagogik ved universitetet. Men jeg har haft dygtige lærere i det fag: opdragelse af kostskoledrengene. Det var rektor Bache og mine kolleger, først og sidst Hammershaimb. Denne mand, Hmb. som han forkortede sin underskrift og som drengene derfor kaldte ham, er af alle de lærere, der har virket på Herlufsholm, uden al tvivl den, som klarest har forstået drengenes natur, forstået at tage dem, rette dem, hjælpe dem; som opdrager, kostskolelærer rager *han* op over alle andre. Som rektor Bache engang hævdede: Lærerne er her for disciplenes skyld og ikke omvendt, sådan levede og arbejdede Hammershaimb. Det er hans store ros og ære, at han fik sine yngre kolleger med ind i sit system. Han havde nemlig et system. Aldrig har han holdt pædagogiske foredrag for os. Men han lærte os ved sit eksempel og ved samtaler på tomandshånd. Hans mål var det: at gøre skolen hjemlig for disciplene. »Sovesallæreren«s stuer skulle stå åbne for drengene; de skulle have lov til i fritiderne at gå ud og ind hos deres lærer, sidde der og læse avis, spille skak, skrive brev, passiare. Man skulle så vidt muligt altid være hjemme, når drengene var fri, passiare med dem, blive fortrolig med dem. Fik han dem til at forstå dette, at hans stuer var ligesom stuerne hjemme, så var muligheden der for at få dem til at lukke sig op og tale frit ud om, hvad de havde på hjerte; så blev det også lettere, når der var noget i vejen med en eller anden, at få ham til at være ærlig og åbenhjertig, når man havde ham under fire øjne. Hammershaimb forstod den kunst at tale fortroligt med drengene; han søgte ivrigt at lære os andre den.

Jeg har lært af Hammershaimb. I de 9 år, jeg boede »på skolebygningen«, stræbte jeg alvorligt efter at anvende hans metoder. Og jeg havde uhyre megen glæde af disse år, der blev den del af min lærervirksomhed, hvor jeg synes, jeg har gjort mest arbejde. I tanken vender jeg ofte tilbage til den tid; jeg ser drengene om mig til alle tider af dagen: tidlig vintermorgen, inden skoletiden begyndte, nød de varmen i min stue, i middagsstunden dasede de over mine aviser, om aftenen hang de inde hos mig lige til sengetid. Jeg synes, jeg lærte mine drenge at kende. Det var Hammershaimbs tanke, at forbindelsen mellem en dreng og hans lærer knyttedes fastere, når drengen forstod, at læreren hørte til hans hjemsvener. Derfor brugte Hammershaimb sine ferier til besøg landet over i de hjem, der havde sendt deres sønner til Herlufsholm. Vi andre efterlignede ham. Jeg har besøgt mine drenge hjem — fra Laaland til Vendsyssel — i mine ferier, og jeg er overalt blevet gæstfrit modtaget; det kunne være en eftermiddagsvisit, og det kunne være et flere dages ophold. Så kendte jeg drengens hjem og forældre, hans søskende ved navn og udseende; jeg lærte at huske hans fødselsdag for at være den første til at ønske ham til lykke. Ved alt dette kom jeg på sådan en fod med mine drenge, at jeg har mange gode venner blandt dem, der i sin tid kom til at stå mig nær.

Hvad der efter min mening i særlig grad har hjulpet til, at skranker ikke stillede sig op mellem drengene og mig, var min lyst og trang til at være med i deres lege. Vi legede meget sammen i skovene omkring skolen i de første år. Men mest var vi sammen på sportspladsen. I mine drengeår havde jeg lært at spille cricket og fodbold; jeg havde

drevet denne sport i mine studenterår i Akademisk Boldklub, som var stiftet af min ældre broder, senere biskop Johs Gøtzsche i Viborg. Som lærer i Ordrup havde jeg spillet meget fodbold sammen med drengene der. Da jeg et sommerhalvår vikarierede som lærer i gymnastik ved Østerbros latin- og realskole, gik jeg ofte på fælleden med min klasse for at spille cricket i gymnastiktimen. Det faldt mig derfor ganske naturligt, at jeg fra den anden eller måske tredje dag, jeg var på Herlufsholm, tog del i drengenes boldspil i deres fritid og vedblev at spille sammen med dem i alle de år, jeg boede på skolebygningen. Jeg var sagkyndig på fodboldspillet område; det var næsten ingen af mine kolleger dengang; to af dem kunne spille cricket, men fodbold havde de ikke begreb om.

Min sportsinteresse gjorde mig til medlem af Næstved Idrætsklub. Med den har jeg spillet fodboldkampe rundt i sjællandske byer. Men et år efter mit bryllup holdt jeg op, for der gik for mange søndage fra min kone. Fodboldspillet stod dengang i provinsbyerne ikke højere end, at man kunne bruge en mand som mig, der nærmede mig 40'erne. Da Sjællands Boldspil-Union blev stiftet, blev jeg anmodet om at blive dens formand. Men jeg afslog det, da jeg formodede, at det ville tage for meget af min tid fra mit arbejde på skolen.

I 1907 blev jeg viet i Herlufsholm kirke, efter at have løst kongebrev, til frk Fritse Conradt-Eberlin, datter af tidligere birkedommer på Frederiksberg A. Conradt-Eberlin. Jeg havde fået tilladelse af skolens forstander til at opgive min »sovesal« og fraflytte skolebygningen. Vi lejede en lejlighed i Lille Næstved, et kvarets gang fra skolen. Fire år efter, da min kollega Raaschou-Nielsen blev rektor i Sorø, overdrog forstanderen os den derved ledigblevne embedsbolig på Herlufsholm; tjenesteboligen var dengang gratis, tilmed med et brændedeputat af 10 favne bølgebrænde. Her fik vi vort hjem i 25 år, til vi drog bort i november 1936, efter at jeg havde søgt og fået min afsked.

I min hustrus og mit hjem har drengene fået lov til at gå ud og ind, hvis de følte trang til at komme hos os. Det har vi haft megen glæde af. Der kunne komme en enkelt eller to gode venner til eftermiddagste, der kunne komme en lille flok en lørdag aften eller søndag aften. Ganske enkelte kunne jeg betro det ærefulde hverv at hjælpe os med at plukke frugt ned om efteråret; det skulle være godsjesønner eller drenge fra Langeland, andre forstod ikke kunsten og gjorde mere skade end gavn med deres hjælp. — Med drengene fandt deres forældre, deres søstre eller vinder vej til vort hjem; sådan havde vi så godt som altid liggende gæster ved skolens festlige lejligheder, til baller, dimmission, konfirmation, optagelsesprøve. De drenge, der blev husets venner, blev ved at komme, efter at de var blevet studenter, og siden medbragte de deres kæreste, deres kone og børn. Det blev vor store glæde, at de sådan hang ved vort hjem.

En skønne dag begyndte mine offentlige hverv. I 1913 blev jeg valgt ind i sognerådet for Herlufsholm kommune og fik således lov til at gøre krigsårenes rationeringssystemets tid med. Jeg kom som kommunalmand arbejderbefolkningen på nærmere hold og havde glæde af at lære den at kende. Desuden blev jeg medlem af skolekommissionen. Med interesse fulgte jeg arbejdet i folkeskolen; jeg var altid til stede ved de halvårslige eksaminer i kommunens fire skoler, og ofte inspicerede jeg undervisningen hos ny ansatte og uprøvede lærerinder, hvoraf jeg har været med at antage fem i min tid. — Siden blev jeg formand for kommunens

huslejenævn indtil denne institutions ophævelse, medlem af formand for nævningegrundlistevalget i Herlufsholm sogn, og sidst medlem af menighedsrådet, hvis formand jeg blev efter nyvalgene i 1935. Disse forskellige hverv øgede min interesse for den befolkning, jeg boede imellem, og har som oftest vakt folks tillid til min velvilje.

Også på andre punkter har mine medmennesker ment at kunne bruge mig. Jeg blev en dag valgt til formand for Folkeuniversitetsforeningen for Næstved og Omegn, da jeg havde været så uforsigtig ikke at møde op til generalforsamlingen, og jeg ledede den i 7–8 år, til den måtte standse. Jeg stiftede i 1912 sammen med L F la Cour, forstander for Hindholm højskole, Historisk Samfund for Sorø Amt, blev medlem af bestyrelsen som kasserer og sekretær og fik derved hovedarbejdet med at organisere den nyoprettede forening; efter 11 års medarbejde trak jeg mig tilbage fra bestyrelsen. I 1921 blev jeg medlem af bestyrelsen for Sønderjysk Forening for Næstved og Omegn og beholdt dette hverv til min bortrejse fra egnen. I den forening har jeg været stærkt interesseret; jeg har været rundt på landet til mange møder, ofte som foredragsholder, og set den vokse i medlemstal fra godt 300 til over 1100, men også set interessen for den nationale sag vokse i befolkningen i Sydsjælland. — Foredrag, altid over historiske emner, har jeg holdt mange af, i Næstved aftenskole, i Højskoleforeningen, for soldater i sikringsstyrken og flere andre steder. — Men forfattervirksomhed har ligget mig fjernt. Hvad jeg har skrevet og fået trykt, vil jeg henregne til kategorien: amatør-journalistik, der ikke er omtale værd.

Paul Götzsche.

Niels Christian Lunding ('86)

16/8 1867 — 19/5 1966

Lektor Lunding var først og fremmest en fin mand og en fornem gammel herre. Han var ikke for ingenting sønnesøn af generalen fra Fredericia, manden der med fremragende dygtighed tilrettelagde udfaldet fra fæstningen i 1849 og lektoren var derfor dansk af sjæl og sind. Det kunne hænde, at vi gjorde, hvad vi kunne for at ødelægge hans forsøg i fysiktimen, og vel også var frække og næsvisse ved mange lejligheder, men vi var enige om, at en mere retlinet, omhyggelig og retfærdig lærer eksisterede ikke. Den høje statelige og smukke mand, som vi husker ham bedst, var en skolens gentleman, som man aldrig gik forgæves til, hvis man havde brug for hans bistand.

*Jørgen Cold, advokat
(i »Frederiksberg-Bladet«).*

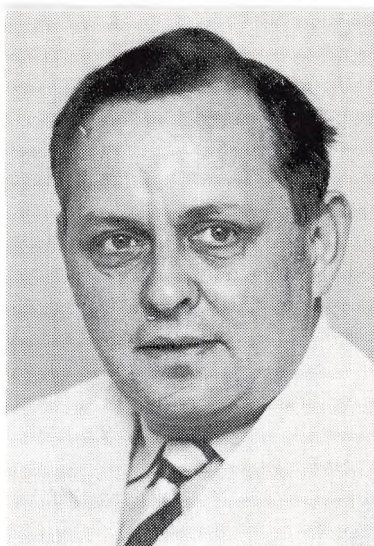
HERLUFSHOLM- FONDEN

modtager fortsat bidrag på følgende måder:

- på girokonto nr. 37 75: Herlufsholm-Fonden, Islevdalvej 200, Rødovre.
- på fondens bankkonto nr. 44 11 71 i A/S Københavns Handelsbank, Gammeltorv afdeling (indbetaling kan foretages i alle Handelsbankens afdelinger og filialer).
- i checks til Klaus Aarup, Islevdalvej 200, Rødovre.

Sandstrygeren ('29)

29/3 1910—9/8 1966

Omkring 35 årgange af Herlovianere og Soranere kendte ham bedst under dette pseudonym, som han underskrev sig med i hvert tilfælde én gang om året, når han sammen med »baneledelsen« blæste til samling om Fik-Fak/Batøk turneringen. Det samme ritual med forberedelserne til denne dag gentog sig år efter år til lige stor fornøjelse for arrangører og deltagere. Vi vil savne ham med fløjten på grønsværen.

Svend Aage Bruun Hansen hed han også; han indlagde sig tidligt hæder på skolen som målmand på det hold, der i '29 vandt vandrepokalen til ejendom, og gennem talrige år tog han initiativet til årgangens årlige sammenkomster og kunne på forunderlig vis i krigens trange år altid finde et sted, hvor vi kunne mødes og for en stund glemme uhyggen omkring os.

Med sin glimrende hukommelse ydede han talrige bidrag til årgangens samling af historier dels om og dels af »Ballonen« — disse er bevaret på bånd; det var ikke kedeligt, da de blev til.

I Percy Ipsens formandstid var han et ivrigt medlem af HERLOVIANERSAMFUNDET's bestyrelse.

Skønt hårdt belastet af sygdom i den senere tid søgte han at bibringe sine venner troen på, at han nok skulle komme igennem, og han arbejdede flittigt med sin kiropraktik til det sidste; hans humør og specielle terminologi, som man skulle være godt bevandret i for at kunne følge ham, holdt sig usvækket, til han døde den 9. august.

Vi vil savne ham og bevare mindet om en god kammerat.

Ernst Schaumburg-Müller ('29).

Herlovianeres publikationer, små såvel som store, bedes sendt til redaktøren af personalia, lektor V. Borelli-Møller, Madvigsgade 6, København V.; de vil herfra efter brugen overgå til et arkiv på Herlufsholm, hvor de vil være til nytte, når engang der skal udsendes nye bøger om gamle herlovianere.

Knud Aarup ('19) beretter om

HERLUF OG BIRGITTE I OLAI

Mens der i Herlufsholm kirke jo kun er rummet bag alteret, der bærer synlige minder om skolens stiftere, er der en anden sjællandsk kirke, som Herluf og Birgitte har sat deres præg på i langt højere grad. Det er Helsingør domkirke, Sankt Olai, som Herluf Trolle må have haft nær forbindelse med i de år, han var lensmand på Krogen.

Herlufs navn nævnes først i kirkeværgens omhyggeligt førte regnskabsbog for årene 1557–61, de år hvor kirkebyggeriet fuldførtes. Det noteres, at bidrag af forskellig art er modtaget fra nær og fjern: slotsskriveren på Krogen skænker en vogn og en trillebør. Abbed Peder i Esrom giver mursten og mel. Nogle skænker sølvskeer, en anden en okse, men der er også kontante gaver fra folk i Skåne, fra København og fra Rostock, fra Bremen og fra Hamborg. Fremmede skipperes gaver er ført på en særlig liste, der dog slutter med andre bidrag — deriblandt en gave på 40 dlr. fra Herluf Trolle, hvortil senere kommer 1 dlr., som Trolle selv lagde i kirkens tavle. Kongen, Frederik II, gav 50 dlr.

Der skulle naturligvis mange penge til. Man kan nok undres over, at de første udgifter til byggeriet andrager: indkøb af sild, torsk, hornfisk, kuller, lamme- og oksekød i tønnevis, tørrede flæskesider, smør, malt, humle m. m. Men man skulle have en stor arbejdsstyrke på kost, mens byggeriet stod på. Og Marine Bundtmagers, som »rede mad til kirkens folk fra det første til det sidste« fik derfor 8 mk., 1 td. salt, et par sko og lærred til et forklæde, mens Christiern kokkedreng foruden kontant løn fik en skjorte.

I 1558 drog kirkeværgen til København »thell Herluff Throlle om den murremester og om Hans Brendere oc orn l torre graffuere (tørvegraver)«. Senere rådførte kirken sig med kongens bygmester og Herluf Trolles muremester, Henrik, som for deres ulejlighed fik udbetalt henholdsvis 6 og 3 mk palmesøndag.

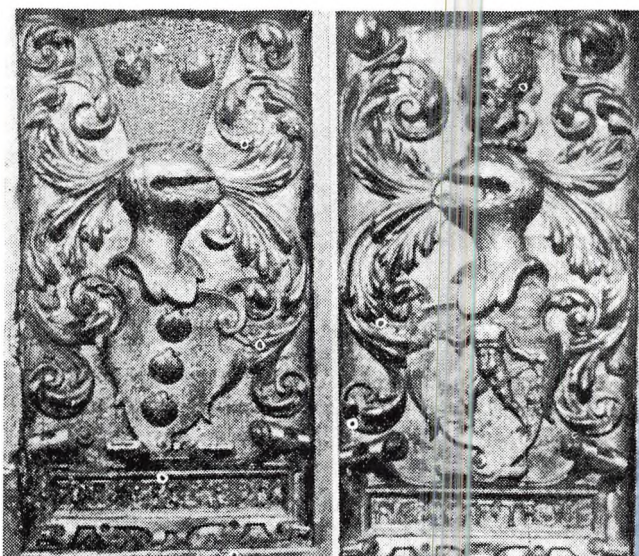
Som sidste udgift i sit punktligt bogholderi opfører kirkeværgen 1 tønne Rostock øl, »som blev drukket, der jeg gjorde regnskab«. Han havde fortjent to.

De adelsfolk, der havde givet passende gaver til kirkens opførelse, viste man den særlige opmærksomhed, at deres våbenskjolde blev malet foroven på midterskibets mure. Både Herluf Trolles og Birgitte Gjøes våben findes i Sankt Olai — desværre skjult bag et godt lag hvidtekalk. Det gælder hele våbenfrisen.

Synlige er derimod de i stolestadernes gavle anbragte våbenskjolde. Selve stolene er ganske vist fra dette århundrede, men i gavlene indfældede man reliefferne fra det stolesæt, der opstilledes 1560, og her findes stifternes våben både på nord- og sydsiden af midtergangen, ret nær ved koret. Så har der endda været et tredje sæt våbenskjolde, som dog er forsvundet. Der stod årstallet 1554, der var dette år Herluf Trolle fratrådte Krogen len. Men han må altså have bevaret sin tilknytning til kirken gennem de følgende år.

1560 skænkede Herluf og Birgitte nemlig en pragtfuld messehagel til kirken. Den er af venetiansk stof, en gulgrøn brokade med guldindvirket mønster. På rygstykket er påsyet et stort kors i reliefbroderi. Korsets lodrette stykke viser tre figurer: øverst Maria med barnet, derunder apostelen Johannes med en kalk og nederst Thomas. Oven over de vandrette korsarme er påsyet to broderede våbenskjolde med initialer: H(er) H(erluf) T(rolles) røde, hovedløse trolde på gylden baggrund og F(eru) B(irgitte) G(iøes) tre sølvmuslingskaller på blå bund, begge med årstallet 1560. Selve messehagelen er måske 100 år ældre end de påsyede våbenskjolde. Man har vel lov at gætte på, at disse sidste kunne være et værk af fru Birgittes egen hånd. Denne velbevarede messehagel er dog ikke mere i Helsingør men i Nationalmuseet.

Men der er en del at se alligevel i selve kirken. Regnskabet fortæller, at Lucas snedker 12. april 1560 fik beta-

Birgitte Gjøes og Herluf Trolles våbener fra det ældste stolesæt i Sankt Olai kirke. Bemærk troldehovedets anvendelse som bjelkemærke på H. T.'s våben. (Fotografiet gengivet efter Henning Henningsen og K. Th. Toftte: »St. Olai Kirke Helsingør«).

ling »for han satte de alabaster tavler i foden på den tavle på alteret, som Herluf Trolle og fru Berethe gav til kirken.« Det drejer sig om en altertavle, som blev ført til Helsingør fra den nedlagte klosterkirke i Esrom. I tavlens fodstykke (predella) anbragtes to alabasttavler, som Herluf og Birgitte havde skænket. Esrom-altertavlen har senere været en tur i Holme-Olstrup samt på Holmegård og er nu i Nationalmuseet bortset fra 4 figurer, som er havnet i Rislev kirke, hvor de pryder prædikestolen. Men alabasttavlerne ses stadig i Sankt Olai, anbragt en på hver side af Lorentz Jørgensens vældige, udskårne altertavle fra 1664. De to alabasttavler i højrenæssance menes at stamme fra Antwerpen. Den ene har i midterfeltet en fremstilling af de hellige tre konger, som tilbeder barnet, den anden viser korsfæstelsen. Det er tidens moderne kirkekunst, der her er skænket Sankt Olai, sikkert en meget kostbar gave.

Mest iøjnefaldende — og af størst interesse for gamle Herlovianere — er dog nok den såkaldte legattavle, som er opsat 1568 på en af hovedskibets piller. Også denne tavle er i højrenæssance, og den menes udført i Cornelius Floris' værksted i Antwerpen, hvorfra også vægtavlen ved sarkofagerne i Herlufsholm kirke menes at stamme. Tavlen bærer en lang latinsk indskrift, som her til glæde for nogle skal gengives på dansk:

»Ægtefællerne hr. Herluff Trolle, gylden ridder, søn af hr. Jacob Trolle, gylden ridder, af Lillø, og fru Birgitte Gøye, datter af den berømmelige helt, hr. Mogens Gøye af Krenkerup, har i overensstemmelse med lov og ret med guddommelig tilskyndelse tillagt denne bys skole årlige rentepenge til evig tid, og for at ungdommen lettere kan oplæres i sand fromhed og gode sæder, har de begge af deres arvegodser stiftet et legat, for at eleverne hver dag morgen og aften skal mødes i dette tempel, synge fromme salmer, recitere hellige lektier og bede for kirkens og rigets velfærd, ved gavebrev, overgivet den velvise helsingoranske øvrighed i det herrens år 1555. Hr. Herluf Trolle

døde i København 25. juni år 1565, og hans legeme er gravlagt i kirken til Herlufsholm skole, som han selv og hans fromme hustru fru Birgitte Gøye har stiftet«.

Disse var ordene. Herluf og Birgitte har altså betænkt skolen i Helsingør med milde gaver. Jeg har nu en grim mistanke om, at der ikke er andet tilbage af gaven end tavlen i kirken. Jeg har i al fald ikke hørt noget om, at skoleeleverne i Helsingør samles morgen og aften i Sankt Olai og dér synger fromme salmer og beder for kirkens og rigets velfærd. Og hvis de elever skulle mangle noget i »fromhed og gode sæder« (jeg véd det ikke), kan de naturligvis som delvis undskyldning henvise til, at Herluf og Birgittes velmente gave i tidens løb er gået op i røg. Men hvis vor udmærkede kammerat, politimesteren i Helsingør, skulle læse denne artikel til den bitre ende, finder han nok på at kontrollere, hvad der sker eller ikke sker i Sankt Olai morgen og aften. Og finder han derefter anledning til at rette en forespørgsel til den velvise helsingoranske øvrighed for at få opklaret, hvad man har gjort ved pengene, håber jeg, at vi får resultatet at vide her i bladet.

Knud Aarup ('19).

Provokeret af de sidste sætninger i Knud Aarups artikel har HERLOVIANEREN straks anmodet **Thomas Beckett** ('21) om at forestå den politimæssige efterforskning af mysteriet om den af de høje stiftere skænkede gave. Ved redaktionens slutning forlød det fra kilder, der står politiet i Helsingør købstad m.v. nær, at undersøgelserne i øjeblikket koncentrerer omkring Frederiksborg statsskole i Hillerød. Der har dog ikke været tale om at rejse sigtelse mod nogen. betoner vor hjemmelsmand stærkt.

Redaktionen.

Personalia

redigeret af lektor V. Borelli-Møller, Madvigs Allé 6^A, København V. Telefon Vester 3347

Januar 1966: *Peter Mogensen* ('58) består medicinsk embeds-eksamen og er fra 1.-2. 66 ansat som reservelæge på kirurgisk afdeling H, Gentofte Amtssygehus.

Dyrlæge *L. Michaelsen* ('40) er fra 1.-3. 66 ansat på Grenå Andelssvineslagteri.

11.-3. 66 Ekspeditionsskretær i Udenrigsministeriet, cand. jur. *Vagn Ditlev Larsen* ('39) udnævnes til Ridder af Dannebrog. Fra 1.-10. 66 gør Vagn D. tjeneste som ambassaderåd i Bruxelles.

1.-4. 66. Museumsinspektør, mag. scient. *George W. J. Nellemann* ('48) er beskikket som lektor i etnografi med særlig henblik på anvendt etnografi ved universitetet i København, for et tidsrum af 3 år fra 1.-4. 66.

Generalsekretær *Frantz Wendt* ('23) er blevet beskikket som censor ved handelshøjskolernes erhvervsøkonomiske eksamen i faget kulturhistorie og psykologi for perioden 1.-4. 66.—31.-7. 69.

1.-4. 66. Civilingeniør *Peter Havsteen* (IV '52) er blevet ansat i Christiani & Nielsen's Bangkok afdeling.

18.-5. 66. Civilingeniør *Klaus Aarup* ('51) og stud. jur. *Ejvind Sveinbjørnsson* ('65) var HERLOVIANERSAMFUNDET's repræsentanter på Fuen, hvor de fortalte de vordende studenter om HERLOVIANERSAMFUNDET.

Direktør *Knud Peter Synnestvedt* ('48) er indtrådt i bestyrelsen for A/S Nykøbing F. Bryghus.

Steen Holkenov ('56) har spillet i Radioen og i TV den 21.-5., 27.-5., 23.-7. og 6.-8.

20.-5. 66. Direktør *Geert Drachmann* ('28) er medlem af den komité, som Arbejdsministeriet har nedsat, der skal dømme i en arkitektkonkurrence om en ferieby ved Vigsø i Hanstholm kommune. G. D. repræsenterede endvidere Danmark i den mæglingskommission, der bilagde striden mellem Scandinavian Airlines System og det nordiske luftfartsselskabs piloter og flykaptajner.

Rektor ved Københavns Universitet har tillagt dr. phil. *Torben Monberg* ('48) et forskerstipendium for et tidsrum af 3 år fra 1.-7. 66. T. M.s adresse er fra 15.-9. 66: c/o Sanford, 3494 Woodtawn Terrace Place, Honolulu, Hawaii.

Professor *Odd Brochmann* giver en meget smuk omtale af Hotel Hvide Hus i Køge, som er opført af arkitekt *Mogens Fournais* ('28) m.a.a.

Højesteretsrådgiver *Poul Hjeremind* ('29), der er formand for bestyrelsen for A/S Nordisk Rationalisering kunne på generalforsamlingen meddele, at selskabet har haft succes med den nye afdeling: Nordisk arbejdsstudie assistance.

25.-5. 66. Formanden for Dansk Selskab for Gigtforskning, overlæge, dr. med. *Ole Rønnevig* ('28) kom ved gigtforeningens hovedbestyrelsesmøde i Århus ind på årsagen til gigten. Muligvis er det mikroorganismer på overgangen til virus, der forårsager sygdommen.

27.-5. 66. Folketingsmand, professor, dr. theol. *Børge Diderichsen* ('24) skriver i Jyllandsposten en artikel under overskriften »Folketingets fiasko«, om mulighederne for, at vort folkestyre vil svigte; og den 31.-7. interviewes B. D. i serien »MFER i hjemmesko« i Søndags-Politiken.

30.-5. 66. Adjunkt, cand. mag. *Ole Svend Andreassen* ('54) opnår i sin folkebad »Elephant« en fjerdeplads ved DM-kapsejlerne på Hvidovrebugten.

31.-5. 66. Professor, dr. phil. *F. J. Billeskov Jansen* ('26) udpeges af det filosofiske fakultet ved Københavns Universitet til medlem af det udvalg, der skal vælge rector magnificus for det kommende universitetsår; desuden kommenterer B. J. i Radioen antologien »Moderne dansk dramatik« og skriver den 12.-6. i Politiken om billigbogens forpligtelser; endelig medvirker B. J. i Radioens udsendelse »Hellige flamme« (om »de unyttige videnskaber«).

Sales Manager *N. J. Ledertoug* ('51), American Motors, var i slutningen af maj i København i forbindelse med forretningsbesøg i Paris, London og Skandinavien.

Højesteretsassistent *V. E. Branmer* ('20) ledede generalforsamlingen i Magasin du Nord A/S.

Færdselspolitiets chef, politiinspektør *Bent Schlüter* ('32) demonstrerer et radarapparat til brug ved kontrollen med trafikhastigheden. Fra 1.-10. 66 er B. S. udnævnt til chef for en nyoprettet personaleafdeling for ordens- og kriminalpolitiets 7.100 ansatte.

Fabrikant *P. Thygesen Poulsen* ('47) er valgt til formand i partiet Liberalt Centrum's afdeling for Københavns amt.

Generalsekretær *Frantz Wendt* ('23) har i anledning af Nordisk Ingeniørsamfund's 25 års jubilæum skrevet en artikel: Hvilke emner af interesse for ingeniører og teknikere behandles i Nordisk Råd? Den er trykt i det svenske tidsskrift »Industriell teknik« og i det danske »Ingeniør og Bygningsvæsen«.

Tidsskriftet »Nordisk Arkivnyt« meddeler, at efterladte papirer fra to rektorer fra Herlufsholm Skole er indgået i Rigsarkivets samlinger. Kontorchef Spang-Hanssen har afleveret biskop Skat Rørdams breve til rektor *Johannes Forchhammer*, og rektor *O. Friis-Hansens* arkiv er skænket af fru Inger-Marie Friis-Hansen.

I »Historisk Tidsskrift«, 12. række, 1. bind, 5. hefte (1966), pp 704-07, giver Gordon Norrie en kort biografi af oberstløjtnant *Johan Nordtoft* ('10) (1891-1958) og en fyldig redegørelse for hans militærhistoriske forfattervirksomhed. Siden 1946 var han leder af »Generalstabens historiske Arbejder« og fra 1952 hærarkivar. I 1948 var han en af initiativtagerne til de nordiske militærhistorikeres samarbejde.

Adjunkterne *Henry Andersen* og *Normann Jørgensen*, begge Herlufsholm, er udnævnt til lektorer.

Godsejer *H. Lütichau* ('39), Tjele, fortalte i TV om herregårdens drift nutildags, i tilslutning til en udsendelse om Tjeles historie.

1.-6. 66. lic. techn. *Ole Immanuel Franksen* ('50), der i november 65 fik tildelt L.K.-prisen på 25.000 kr., kunne på grund af sygdom ikke være til stede ved en overrækkelse af hædersgaven, men har nu modtaget den ved en festlighed, hvor overrækkelsesceremonien kunne foregå. Den 21.-6. har O. I. F. en artikel i Information om »elektronhjernen, maskinen, der ændrer vort samfund«, og den 20.-8. giver Dansk Kemi nr. 8 en smuk anmeldelse af hans bog »Fra kugleramme til elektronregnemaskine«.

I Historisk Tidsskrift 12. række, 1. bind, 4. hefte, skriver *Harald Ilsoe* ('51) om håndskriftet H. 112 og de danske historikere, samt om Chr. Skeels resedagbok 1619-27.

Overinspektør ved Nationalmuseet, *J. Troels-Smith* ('34), skriver i »Verdens Gang«, juni 66, om Nationalmuseets opgaver.

I Radioens udenrigspolitisk hvem-hvad-hvor besvarede sekretariatschef, cand. polit. *Mogens Boserup* ('28) spørgsmål vedrørende udviklingslandene. M. B. skriver i tilslutning hertil den 16.-6. i Politiken en artikel med overskriften »Forsvundne Miliarder«. M. B. er endvidere fra 1.-8. ansat som lektor i nationaløkonomi ved Københavns Universitet og fra 1.-9. som overenskomstlønnet afdelingsleder ved økonomisk institut sst. Den 10. og 11.-9. var M. B. en af talerne ved Liberalt Forums kursus om u-landsproblemer ved Ryslinge højskole.

Professor *George Brun* ('35) er blevet medlem af et medico-tekniker-udvalg, hvis opgave det er at fremme samarbejdet mellem teknikere og læger på de lægevidenskabelige og teknisk-videnskabelige fagområder.

Seminarieadjunkt ved Ribe Statseminarium, cand. theol. *Jens Erik Biering-Sørensen* ('36) er udnævnt til seminarielektor.

4.-6.66. NESA opfylder forpagter på Østrupgaard, *Kaj R. Dabls* ('09) ønske om en afmærkning af stærkstrømsledninger, således at fugle ikke flyver derimod.

Civilingeniør *Anker Lund* (M25), Drogheda, deltager som arbejdsgiverdelegeret i International Labour Conference i juni måned i Genève.

Torben Monberg's ('48) doktordisputats blev kommenteret i Radioen.

Professor Odd Brochmann giver arkitekt *Eivind Lorensen's* (II 31) bog »Technological studies in ancient Metrology« en meget fin anmeldelse.

10.-6. 66. Overkirurg *K. H. Køster* ('27) har for international pionerindsats i bekæmpelse af mavecancer fået generalkonsul Zimmermanns legat på 10.000 kr.

11.-6. 66. Godsejer *Erik Mourier* (V25) genvælges til medlem af Foreningens Nordens repræsentantskab.

I »Turistårbogen« skriver antikvar *Mogens Bencard* ('48), Ribe, om Ribe å.

Komponisten *Jan Maegaard* ('44) afslutter med den 4. udsendelse i Radioen sin gennemgang af Max Regers værker. J. M. skriver den 15.-8. i Berlingske Tidendes kronik om »hvad vi skal stille op med den nye musik, når vreden har lagt sig«.

20.-6. 66. Den årlige uddeling af P. Carl Petersens Fond til støtte af lægevidenskabelig forskning finder sted. Blandt de 39 legatmodtagere er tre Gammelherlovianere: professor, dr. med. *Mogens Andreassen* ('29), overlæge, dr. med. *Stig Jarnum* ('44) og læge *Jørgen Funder* ('48).

Amanuensis, mag. art. *Niels Jørgen Thomsen* ('49) indvælges i bestyrelsen for Dansk Pressehistorisk Selskab. Den 15.-7. medvirkede N. J. T. i en udsendelse i Radioen om læserbreve.

15.-6. 66. *Mads-Peter Neumann* ('57) instruerede skuespillet »Må jeg lege med« på Comediehuset.

Årets voldspil i Nyborg er »Frk. Nitouche«. 50.000 brochurer er sendt ud over Europa og Amerika. Turistchef *Søren Hempel-Jørgensen* (M 53) er overbevist om, at det nok skal lade sig gøre at trække mange turister til fo rat se spillet.

Landsretssagfører *Knud Byсков-Ottosen* ('31) vælges til formand for bestyrelsen i Næstved Erhvervsråd.

Civilingeniør *H. Ammendrup* ('55) har i juli-august for Grønlands tekniske organisation ledet tekniske forundersøgelser i Umanak og Upernavik.

Læge *Jørgen Bojsen-Møller* ('48) har af Carstensens rejsestipendium fået tildelt 950 kr.

22.-6. 66. Rektor ved Københavns Universitet har forlænget det cand. mag. *Peter Springborg* ('55) tidligere tillagte kandidatstipendium for et år.

Ministeriet for kulturelle anliggender har indsat professor, dr. theol. *Børge Diderichsen* ('24) som medlem af udvalget til varetagelse af samarbejdet mellem Det kgl. Bibliotek, universitetsbibliotekerne og universitetet.

25.-6. 66. BT indleder en artikelserie om Afrika, baseret på en ekspedition, hvori bl. a. journalist *Hans V. Bischoff* ('50) har deltaget.

26.-6.66. Carl baron *Haxthausen* ('19) har i Politiken et læserbrev med overskriften »Sejrs-march eller trippøvals« og i samme blad den 14.-8. et jagtbrev: I uroligt vejr.

Reklamechef *Svend Aage Linde* ('57) har i juni måned 1966 bestået Handelshøjskole's diplomprøve H.D. i salgsorganisation og reklame.

28.-6. 66. Formanden for Dansk Badminton Forbund, advokat *Kurt Møller* ('38), København, er i London blevet valgt til viceformand i Det internationale Badmintonforbund.

Juli 1966. Oberstløjtnant *V. K. H. Eggers* ('48) er for året 1966-67 valgt til sekretær i bestyrelsen for Organisationen af Flyvevåbnets Officerer (OFO).

Juli 1966. Dr. med. *Jørgen Worm-Petersen* ('49) modtager tilladelse til at betegne sig som speciallæge i neuromedicin. W. P. var den 31.-7. 66 en aktiv deltager i en TV-diskussion om universitetets stilling i det moderne samfund.

Juli 1966. Sekretær i Udenrigsministeriet, cand. jur. *Flemming Mørch* ('56) beordres til fra 1.-10. 66 at forrette tjeneste som ambassadesekretær ved ambassaden i Bonn.

1.-7. 66. I radioens »Presemøde« — emne: ugeblade — måtte chefredaktør, cand. theol. *Kaj Dorph-Petersen* ('43) besvare spørgsmål fra fire nærgående, kvindelige journalister.

1.-7. 66. Læge *Ove Høegh-Guldberg* ('24), Snaptun, har udgivet et stort videnskabeligt værk i fornemt udstyr »North European Groups of Aricia allig G. Hb. Their variability and Relationship to A. agestis Schiff«. De første tryk af bogen blev pakket ud hos O. H.-G.s tante, den tidligere oldfrue på Herlufsholm, *Karen Brasen*, gift Krogh, der netop fyldte 80 år; den ungdommelige fødselar fik bog nr. 1.

4.-7. Generalsekretær *Frantz Wendt* ('23) var i sin egenskab af viceformand i den danske Foreningen Norden talsmand for den danske delegation ved festmødet i Tórshavn, for deltagerne i en fællesrejse til Færøerne, og i tiden fra den 10.—17.-7. var F. W. leder af den nordiske kulturuge på Hindsgavl; i tilslutning hertil har F. W. for Foreningen Norden, der ejer herregården Hindsgavl, skrevet en brochure om Hindsgavl og dets historie til anvendelse ved turistvirksomheden på stedet.

Overtandlæge *U. Brams* ('35) var en af foredragsholderne på den internationale tandlægeforenings årsmøde i Israel.

Socialforskningsinstituttets leder, cand. polit. *Henning Friis* ('30) offentliggør på repræsentantskabsmødet for vanføre en overraskende rapport. H. F., der er valgt til formand for den sociale skole i København, leder desuden fra den 12.-7. 66 et syv-ugers seminar om socialforsknings metode og organisation for 24 yngre videnskabsmænd og repræsentanter for den sociale administration fra 13 udviklingslande i Asien og Afrika.

Filminstruktør *Tue Ritzau* ('50), der i foråret havde en smuk succes med sin ikonografiske film om Børsen, har modtaget et stipendium på 3.000 kr. af Svenska Filmproducenters Fond til fremme af dansk-svensk samarbejde på filmens område. T. R. fik i august måned premiere på en fri kunstnerisk film til det nydannede kortfilmråd (filmfonden) om en ung bokser dag, den dag han skal i ringen, til sin »kamp nr. 7«, som filmen hedder. — Til efteråret skal han optage en film om Thorvaldsen og arbejde i øvrigt med forskellige rejse- og industrifilm.

Cand. mag. *Jørgen Funder* ('48) er ansat som videnskabelig assistent ved medicinsk-fysiologisk institut A. for et år.

5.-7. 66. Frederik VI's legat (fra 1825) til »nyttige Foranstaltninger i Fyens Stift« uddeles til Svendborgsund Sejlklub af ammand *Knud Glente* ('20), Svendborg.

Lektor *Mogens Jensen*, Herlufsholm, har i tiden 15.—22.-7 66 ledet et spejderførerkursus for grønlandske spejderførere i Gl. Holsteinsborg (dvs. det sted, hvor den oprindelige koloni lå, før den flyttede længere ind i fjorden).

22.-7. 66. Ambassaderåd *Peter Meyer Michaelsen* ('42), Bruxelles, udnævnes til tjenestemand i 26. lønningsklasse i udenrigstjenesten med henblik på fra 1.-9. 66 at bestride et nyoprettet kontorchefembede i Udenrigsministeriets administrationsafdeling.

23.-7. 66. *Steen Holkenov* ('56), der — som omtalt i denne rubrik ved flere lejligheder — ofte sammen med sin kvartet har underholdt i Radioen, optræder nu også i fjernsynet, hvor han leverede akkompagnement til en udsendelse med Tove Reinau.

29.-7. 66. Formanden for lejrens præsidium, kammerherre, generalmajor *N. E. Lesbly* (IV'25) åbnede »Metropoljamboretten« på Ermelundsletten.

I »Katolsk Ugeblad« den 29.-7. 66 skrev sekretær, cand. jur. *Gorm Pedersen* ('50) en artikel om velfærdssamfundet »Det velkendte plan — det nye svært at finde«.

Hofjægermester *Niels Iuel* ('43), Mejlgård, åbner den 31.-7. sin ejendom Glæsborg på Djursland for turister, for at få penge til restauration af Glæsborg kirke.

Lektor *G. Illum* holdt den 1.-8. 66 40 års jubilæum på Herlufsholm. Den 10.-8. blev han fejret ved en middag, hvor der blev talt af Forstanderen, Rektor og lektorerne Levinsen og Mogens Jensen. Skolen forærede ham et batteridrevet ur og kollegerne med damer gav ham en kurv med bøger, vin og blomster.

Cand. scient. *Chr. Lohse* ('59) er blevet amanuensis ved universitetet i Odense fra 1.-8.

1.-8. 66. Skuespiller ved Studenterscenen, cand. jur. *Stig Hoffmeyer* ('58) deltager i en ungdomsudsendelse i Radioen.

Der lægevidenskabelige fakultet har beskikket 1. reservekirurg, dr. med. *Claus Jessen* ('40), Rigshospitalet, til varetagelse af kirurgisk reservelægeklinik for volontører fra 1.-8. 66 til 21.-1. 67.

3.-8. 66. Sekretær, cand. jur. *Lennart Konow* ('54), Civilforsvarsstyrelsen, interviewes til Radioens »Aktuelt Kvarter« om den fredstidsmæssige anvendelse af sikringsrum og deltager samme aften i et indslag om beskyttelsesrum i TV-avisens »Kamera 2«.

5.-8. Henrik Stangerup skriver i en kronik med overskriften »Dansk films chancer«: Titlen er ikke min. Den er *Ebbe Neergaards* ('19). I 1939 skrev denne fremragende filmkritiker, en af de meget, meget få betydelige filmkritikere, Danmark har fostret, en kronik, hvor han gjorde status over dansk film, gjorde det sørgelige regnskab op, men samtidig pegede på de chancer, vi havde for at placere os internationalt.

Stud. med. *Arthur Krasilmnikoff* ('60) har nået, inden han skal op til 1. del, at udsende sin debutbog »Skyggehundene«; bogen, der indeholder 12 fantastiske fortællinger, får meget fine anmeldelser af Herbert Steinthal og Emil Frederiksen, hhv. i Politiken og i Berlingske Tidende.

I den nye udgave af Den danske Vitruvius har stud. mag. *Jens Honemann* ('59) bidraget med oversættelse af efterskrift og supplerende bemærkninger.

9.-8. En af forfatteren *Svend Holms* ('58) noveller blev oplæst i radioen.

11.-8. Civilingeniør *Niels O. V. Andersen* ('40), Vedbæk, forespørger i læsebrev under overskriften »De osende biler« om, hvornår vi går over til at forsyne bilerne med filtre, som renser udstødningsgassen for giftarter.

16.-8. 66. I »Hufvudsradsladet« (Helsinki) bringes et interview med forlagschef *Adam Helms* ('23). I indledningen til artiklen hedder det, at »bland internationalt bokfolk är Helms känd som reklamgeni och förläggare med »bästsäljarnäsä.« Som eksempler nævnes, at mens man ventede, at han i Sverige ville sælge 10.000 eksemplarer af Heyerdahls bog »Kon-Tiki«, solgte han 120.000. Endnu mindre troede man, han kunne sælge den eksklusive matematiske kulturhistorie *Zigma* (The World of Mathematics). I alt fald højst 1.000 eksemplarer i løbet af tre år. Han solgte 8.000 på kun to måneder. På interviewens spørgsmål, hvorledes man bærer sig ad dermed, svarede Adam Helms: »Man sælger sin overbevisning. Og man bør aldrig blive for eksklusiv. Det gælder om at indse, at der er mennesker, som læser Shakespeare, og mennesker, som læser Bond, og at det er storartet, at der findes mennesker af begge slags. Og det gælder også om at huske, at bøger er som kød. De må ikke blive hængende for længe.«

Kontorchef *G. L. Mourier* ('26) er en af initiativtagerne til det af fiskeriorganisationerne nedsatte Vandforureningsudvalg og til den planlagte landsforening for vandhygiejne. Herom interviewes han i ugeoversigten i tidsskriftet »Ingeniør og Bygningsvæsen« for 19. august 1966.

Adjunkt *Per Engell Christensen*, Hjørring, ('50) anmelder i »Gymnasieskolen« et seminar som United States Educational Foundation i Danmark havde inviteret engelsklærerforeningens medlemmer til at deltage i.

19.-8. Maleren Daniel Hvidt har fulden et portræt af greve, fhv. stiftamtmand, kammerherre *Frederik Reventlow* ('10). Maleriet skal op hænge på Vemmetofte kloster.

20.-8. Information har en stor artikel om forfatteren, professor, dr. jur. *Sven Clausen* ('11), der i 1934 sætter den grundtvigske bølgebrøder ind mod nazismen.

I dagbladet B.T. har Bodil Bruun et par siders reportage fra Herlufsholm under overskriften: Revolution på slottet.

21.-8. Overlæge *Haagensen* ('39), Holbæk, har været medlem af et udvalg fra centralsygehuset, der har været på studietur til England.

Kontorchef i Dansk Skovforening, skovrider *N. P. Tulstrup* ('41) er rejst til Kaukasus for at købe frø og prøve at afsætte bøger.

27.-8. 66. 40 års og 25 års jubilæerne mødtes på fugleskydningsdagen på Herlufsholm, hvor de nød den traditionelle middag, som i øvrigt blev rost meget; efter bordet gik 40 års jubilæerne til kaffe hos forstanderen, medens 25 års jubilæerne indtog kaffen hos rektorfamilien; efter at chokoladen var indtaget i Klostergården, mødtes jubilæerne i forstanderlejligheden sammen med forstanderen og Heis til et glas sherry. Statsskovrider *Bent Engberg* ('41) takkede for god modtagelse på skolen. Af årgang '26, der var på 12 dimittender, var 1 død, 2 bosatte i udlandet, medens 6 var mødt frem; af årgang '41, der var på 21, var 2 døde og 3 var i udlandet, medens 14 var mødt frem.

Udover at bygge Hotel Hvide Hus i Køge, der betegnes som Danmarks mest moderne hotel, bygger *Sv. Fournais* ('26) arbejds-teknisk skole i Herlev med kontorer og landsarkiv, 3 butikcentre, 3 industrihuse med i alt 32.000 etagekvadratmeter, over 2.000 lejligheder, herunder en 15 etagers boligblok med butikstorv i Gladsaxe og skal i den nærmeste fremtid i gang med et Hotel

Hvide Hus i Maribo (her medvirker bl. a. sønnen, arkitekt *Peter F.* ('53)), et hotel på Rødovrevej og et kontorhus i Charlottenlund.

28.-8. 66. Kaptajn *Emil Lassen* (V '09), der har lejet og restaureret Tybjerggård af Herlufsholm Skole og Gods, giver offentligheden adgang til mod entré at bese hovedbygning og park; entréindtægten tilfalder ubeskåret Dansk Røde Kors.

Carl Haxthausen ('19) har et jagtbrev i Politiken den 28.-8.

Steen Holkenov's ('56) kvartet spiller i Radioen: Vi danser videre den 28.-8., 29.-8. og 26.-9.

Ivan Bruun (M 41) Ø.K. er kommet hjem fra Johannesburg og er nu i Århus.

Lærer i nationaløkonomi på Handelshøjskolan i Stockholm cand. polit. *Lars Matthiessen* ('49) har i *Økonomisk Tidsskrift* skrevet en afhandling om »Statbudgetens verkningar« og i 1965, også i *Økonomisk Tidsskrift*, skrevet en større afhandling »Depreciation allowances capital growth and the effective tax burden«. I *Dagens Nyheter* har L. M. desuden skrevet om »Bostadsuppgrøelse i Danmark«.

September 1966. *Nils Mogens Pagh* ('57) skal i efteråret træde en stilling i det danske mælkeproduktionsfirma Emborg's afdeling i Nigeria. Også *Preben Glahnson-Petersen* ('55), der er ansat i Ø.K., er for tiden i Nigeria.

1.-9. 66. Dansk Litteraturhistorie udsendt af Politikens Forlag er nået til 3. bind, hvori professor, dr. phil. *F. J. Billeskov Jensen* ('26) har ansvaret for »Symbolismen og Nyrealismen« (i perioden 1890 til 1920) omfattende i alt 42 forfattere. Anmelderen Alf. Henriques skriver »at B. J. er en ypperlig fortæller, han udtrykker sig med en præcision, som man så mange gange kan glæde sig over — på beundringsværdig måde, roligt og sindigt sætter han snart den ene, snart den anden person i brændepunktet, uden at læseren noget øjeblik taber tråden — den sikre dømmekraft og det følsomme sind viser sig ved den måde hvorpå B. J. bygger et forfatterportræt over — han har sandelig fået brug for sin indlevelsessevne og sin venlighed — han lader sig ikke løbe med og han er altid loyal mod sin forfatter« — og til slut »bogen er skrevet med ungdommelig følsomhed — af modne mænd.« (Den anden er professor Hakon Stangerup).

1.-9. 66. Cand. jur. *Axel Kierkegaard* (II '52) har fået bestalling som advokat.

1.-9. 66. Septembers nordiske forfatter i Nordens digterår 1966, Tarjei Vesaas blev på Foreningen Nordens vegne budt velkommen af direktør *Frantz Wendt* ('23) ved en reception i København; til stede var også en af Gyldendals debutanter *Arthur Krasilnikoff* ('60).

Rundskuehuset 1966 er projekteret af arkitekt *P. Anmentorp* ('42) og arkitekt Haubroe.

Skuespiller *Fritz Brun* (II '49) spillede med i Radioteatrets stykke: Et sprogkursus. F. B. fik en god omtale som overklasse-socialdemokraten i Ernst Bruun Olsens stykke »Bal i den borgerlige« på Det kgl. Teater.

Arkitekt, docent *Bjørn Bindslev* ('41) har indgået aftale med byggeudvalget for Københavns Amtssygehus i Herlev om, at byggeriet skal styres ved hjælp af det elektroniske databehandlingsystem CBC (Co-ordinated Building Communication). CBC er et koordinationsystem for bygge- og anlægsarbejder, som er udviklet på basis af et svensk system af brødrene Bjørn og Knud Bindslev, hvor sidstnævnte er computer specialist. Systemet er anvendt ved anlæg af 1800 boliger i Sydjylland, ved Brøndbyøstercentret, skoler i Ballerup, Måløv, Herfølge og centralsygehuse i Hjørring, Esbjerg, Thisted m. fl., desuden har systemet fået anvendelse i Sverige, Norge, Kenya og Australien; specielt har det vakt stor interesse i England, hvilket bl. a. har givet sig udtryk i en serie på 22 artikler i Englands største byggeblad »The Architects Journal«, som udførlig beskriver systemets mange anvendelsesmuligheder.

Forskellige afhandlinger og presseartikler om CBC-systemet er indlagt i arkivet på Herlufsholm; bl. a. kan nævnes »Data processing as a key to overall communication and feed-back«, af *Bjørn Bindslev* ('41), og af samme »Produktionsplanlægning efter CBC-systemet« (særtryk af »Ingeniøren« nr. 22/1964); endvidere »New System that could revolutionise Construction Work (i »Western Mail« den 20. januar 1965) og »Test Computer System, say Architects« (i *Financial Times* den 20. juli 1966).

Læge *Lorenz Ferdinand* ('40), søn af lektor *Johannes Ferdinand* ('98), har i Dansk Ornitologisk Tidsskrift skrevet »Display of the Great Snipe«, og sammen med B. Gensboe »Maintenance of territory in the Great Snipe«.

Komponisten *Jan Maegaard* ('44) har i *Berlingske Tidendes* kronik den 15.-8. og den 3.-9. skrevet om en ny måde at høre musik på.

Forfatteren *Svend Holm* ('58) var i ugen den 27.-8.—3.-9. Politikkens gæsteanmelder af TV.

4.-9. 66. Baron *Jens Wedel-Neergaard* (I '40) åbner godset Svenstrups hovedbygning for publikum. Entréindtægten går til Dansk Røde Kors.

6.-9. 66. Formanden for Tolvmandsforeningerne, godsejer *Erik Mourier* (V '25) og hofjægermester *Erik Tillisch* ('44) mødtes med Tolvmandsforeningerne hos statsministeren med opfordring til at taget et nordisk initiativ overfor Fællesmarkedet.

K.D.A.K.s formand, hofjægermester *Erik Scavenius* (R '32) uddelte ved en højtidelighed i Falkonercentret klubbens fortjenstmedaljer til erhvervschauffører, som i mange år havde kørt fejlfrit i den københavnske storbytrafik.

Professor, dr. med. *Mogens Andreassen* ('29) rejste den 17.-9. til Tokio til en gastro-enterologisk kongres. M. A. var den 29.-9. officiel opponert ved en doktordisputats på Københavns universitet, om farlige modermærker.

Major *Søren Haslund-Christensen* ('51) er attachéret chefen for den svenske hær, generaløjntant Göransson under dennes besøg i Danmark den 19.—23.-9. 66.

8.-9. 66. Direktør *Henning Friis* ('30) Socialforskningsinstituttet, medvirkede i TV's udsendelse om »de sidste fattige i velfærdstidens Danmark«.

Magister *Jørgen Knudsen* ('44) introducerer TV-teaterstykkerne: *Vinduerne*, *Bartleby*, *Topaze* og det finske spil: *Den nye medlemsbog*.

Civilingeniør *Anker Lund* (M 25) var delegeret for Irland ved en konference i København den 12.-15. september 1966 om videreuddannelse af europæiske og USA-ingeniører, der er beskæftiget inden for handel og industri.

14.-9. 66. Overingeniør *Jørgen Helm Petersen* ('27), Teknologisk Instituts træafsnit, assisterede en rådgivningsgruppe ved en stor konference, der afholdtes med de teknologiske institutters fremtid som emne.

15.-9. 66. På initiativ af Københavns Handelsbank har Minerva Film fremstillet en film, »Altid med i billedet«, omhandlende Danmarks økonomi og bankernes rolle heri. Filmen er instrueret af *Jens Henriksen* ('26).

15.-9. 66. I Radioens udsendelse om ny litteratur medvirkede *Sven Holm* ('58) og *Arthur Krasilnikoff* ('60).

21.-9. 66. Under Radioens udsendelse »Dansk kormusik fra det 20. århundrede« opførtes bl. a. værker af komponisten *Jan Maegaard* ('44).

21.-9. 66. Viceudenrigsråd *Janus Paludan* ('38) er — med midlertidig rang af ambasadør — af den danske regering sendt til Guinea for at komme den fængslede danske jurist Niels Groth til hjælp.

I week-end'en 24.-25. september 1966 afholdt Rotary's distrikt 147 årlig konference i Næstved. Konferencen blev åbnet af chefredaktør, cand. jur. *Asger Olsen* ('22), der er formand for Næstved Rotary-klub.

25.-9. 66. Med anledning i den aktuelle debat om nyretransplantationer fortæller 1. reservelæge, dr. med. *Ib Steiness* ('46), Århus kommunehospital, i »Søndags-Aktuelte« om sit hospitals nyanskaffede apparatur til brug ved behandlingen af nyrepatienter med hæmodialyse (rensning af blod).

26.-9. 66. Assisterende overlæge, dr. med. *Stig Jarnum* ('44) modtager til videnskabeligt arbejde en legatportion fra »Kong Christian den Tiendes Fond«.

27.-9. 66. Dr. phil. *Hoger Brøndsted* ('05) holder foredrag i Radioen om »Originalitet og medmenneskelighed«.

27.-9. 66. Læge *Mogens Rahbek Lauritsen* ('54) har ved navneforandring fået tillagt ret til at benytte navnet Rahbek som sit slægtsnavn, således at hans fulde navn fremtidig er Mogens Rahbek.

Reservelæge i Forsvarets Lægekorps *Klaus Groth* ('55) er fra 1. oktober 1966 befalet til at gøre tjeneste ved det danske kommando ved United Nations' Emergency Force i Gaza.

Flemming Tougaard Jepsen ('55) er pr. 1. oktober 1966 udnævnt til souschef i medicinalfirmaet H. A. Møller.

Oktober 1966. Civilingeniør *Hans Henrik Bache* ('50) underviser i vinteren 66/67 i matematik for begyndere på FOF's aftenskole i Lyngby-Tårnbæk kommune.

Major *Jørgen Borch* (Dons Madsen) (M 33) er fra 1.-1. 67 forflyttet til Fredericia.

FORLOVELSE

Baronesse Adelheid von Jordis und Lohausen, datter af baron og baronesse von Jordis und Lohausen, Salzburg, Østrig, har indgået forlovelse med greve *Carl zu Castell-Castell* ('59), Hochburg, Østrig.

BRYLLUPPER

Maj 1966: Korrespondent Anne-Mette Villadsen, Helsingør, vies i Kronborg Slotskirke til stud. tech. *Lars Holmblad* ('60).

27.-5. 66. Indretningsarkitekt frøken Kirsten Jersild, datter af overlæge, dr. med. P. M. Jersild vies til læge *Peter Mogensen* ('58).

Juni 1966. Beskæftigelsesterapeut Bente Frenz Sørensen indgår ægteskab med civilingeniør *Finn Landau* ('56).

11.-6. 66. Frøken Sussie Haxthausen, datter af forfatteren Tørk Haxthausen er viet til *Jesper Illum* ('61).

24.-6. 66. Stud. jur. Mette Clausen, datter af amtmand M. J. Clausen, Holbæk, vies i Ågerup kirke til premierløjtnant *Jens Greve* ('59).

27.-6. 66. Frøken Sonja Müller, datter af rektor *Oluf Müller* ('30), Odense, er viet til stud. jur. *Henrik Heineke* ('60).

Juli 1966. Lægeseekretær Else Samsøe Nielsen indgår ægteskab med læge *Mads Jarnum* ('54).

6.-8. 66. Beskæftigelsesterapeut Ulia Kelstrup, datter af lektor Niels Kelstrup, Hørsholm, indgår ægteskab med stud. med. *Mogens Wernberg* ('60).

Lærerinde Marianne Buhl, datter af højesteretsadvokat Jon Palle Buhl viet til ingeniør *Ulrik Schack* (M 52).

10.-9. 66. Frøken Ingelise Nissen vies til *Mogens Rasmussen* ('65) der studerer til statsautoriseret revisor.

NYFØDTE

Juni 1966. Fru Maureen Mütter, f. Casty, g. m. cand. oecon. *Jens Mütter* (M 50), har fået en søn.

Juli 1966. Fru Hanne Hulgaard, g. m. civilingeniør *Erik Hulgaard* ('51), har fået en søn.

20.-8. 66. Grevinde Inga Lerche, g. m. grev *Christian Lerche* (M 46), Lerchenborg, har fået tvillinger, to drenge.

Fru Annette Merete Leschly, g. m. kadet *Lennart Leschly* ('62) har fået en datter.

Fru He'len Stenberdt, g. m. civilingeniør *Erik Stenberdt* ('48), Siam Cement Co., Bangkok, har fået en søn.

RUNDE FØDSELSDAGE

2.-6. 66. Læge *Erling Traustedt* ('10) 75 år.

7.-6. 66. Dr. phil. *Jørgen Troels-Smith* ('34) 50 år.

17.-6. 66. Fhv. bankbestyrer *Aage G. Jungersen* ('14) 70 år.

19.-6. 66. Bankier *Hans Chr. Sonne* ('09) 75 år.

14.-7. 66. Grosserer *Otto Rathsbach* ('16) 70 år.

31.-7. 66. Lektor, cand. mag. *Paul Nørreslet* ('35) 50 år.

25.-8. 66. Fhv. overnotar *Johan Henrik Rønnekamp Mæs* ('10) 75 år.

1.-9. 66. Fhv. kontorchef og amtsrådssekretær *K. R. Petersen-Studnitz* ('10), Vejle, 75 år.

16.-9. 66. Fhv. stabslæge *Peter Jepsen* ('09), Tønder, 75 år.

20.-9. 66. Landsretssagfører *Paul Opstrup* ('10), Haslev, 75 år.

DØDE

Fhv. lektor *Niels Christian Lunding* ('86) døde den 19.-5. 66.

Direktør *Mogens Stampe Hildebrandt* ('28) døde den 21.-6. 66.

Kiropraktor *Svend Aage Bruun Hansen* ('29) døde den 9.-8. 66.

Civilingeniør *Carl Schiellerup Lund* ('97) døde den 15.-8. 66.

Piger, piger, piger!

VI BYDER VELKOMMEN TIL

HERLOVIANERÅRGANG '66

Bageste rk.: St. Sæmundsen, E. Lassen, K. Harr, T. Hagemann, H. Kierkegaard, P. Blanner, O. V. Kaalund, J. Lehmann, Fritz Rosenørn-Lehn, St. Muus. Mellemste rk.: P. Markvardsen, K. Eggert Hansen, Fr. Crone, L. Ilsøe, R. Møller, L. Lindskov Pedersen, Th. Rørdam Holm, A. Jensen, K. Jørgensen, H. Kastrup Olsen, P. Fischer. Forreste rk.: S. Hove, Frederik Rosenørn-Lehn, H. Collet, O. Gaardsting.

EFTERLYSNING

Roger Jensen ('26) — senere navneforandring til Beacroft — formentlig bosiddende i USA, efterlyses af sine gamle klassekammerater. Hvis nogen kan hjælpe på sporet af R. J.s adresse, vil redaktionen være glad for et praj.

Redaktion:

Ernst Schaumburg-Müller ('29) (ansvarshavende), Tårnbæk Strandvej 113, Klampenborg. Telf. Bellevue 780.
Lennart Konow ('54), Bredesvinget 11, Virum, Telf. 85 25 40. Kl. 0830-1630: Tria 6545.

Bladets ekspedition:

Jørgen Damgaard ('34), Købmagergade 55, København K. Telf. Central 1830.

Tryk:

Dagbladets Bogtrykkeri A/S, Køge.

Klichéer:

Søren A. Petersen ('55), c/o Dagbladet Aktuelt, København.

Afleveret til postvæsenet den 14 10